

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΣΤ'

15 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1938

ΑΡΙΘ. 1-2

Ο ΜΕΓΑΣ ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ἡ προσωπικότης καὶ τὸ κήρυγμα τοῦ Βαπτιστοῦ εἰς τὸν Ἰουδαϊσμὸν διήγειρον τὴν προσοχὴν τῶν Ἰουδαίων. Ὡλοπόρουσαν πρὸς αὐτὸν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ στρώματα τοῦ λαοῦ. Τινὲς ἐνόμιζον ὅτι ἦτο ὁ Μεσσίας καὶ θὰ τὸν ἀνύμουν, ἂν καὶ Ἐκεῖνος θὰ συγκατένευεν. Ἄλλ' ὁ Ἰωάννης, ἐλεύθερος ἀπὸ κάθε ὑπεροψίαν, ἀποκρούει τὴν σκέψιν αὐτήν. Θέλει νὰ εἶναι μόνον ὁ Προδρόμος, ὁ ἐτοιμαστὴς τοῦ δρόμου. Εἶναι μόνον ὁ λύχνος, τὸν ὁποῖον χρειάζεται τις μέχρι τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου.

Ἦδη ὁ Ἥλιος τῆς ἀνθρωπότητος ἀνέτειλεν. Εἶχε φθάσει τὸ μέσον περιπέτου σημείου τοῦ οὐρανοῦ θόλου. Τριάκοντα ἔτη ἔζη ὁ Κύριος μεταξὺ τοῦ λαοῦ Του καὶ δὲν τὸν ἐγνώριζεν οὐδεὶς. Περιεπάτει μεταξὺ τοῦ πλήθους, τὸ ὁποῖον συνωθεῖτο πρὸς τὸν Ἰωάννην, καὶ ὅλοι διέβαινον ἄνευ προσοχῆς πλησίον Του. Τοῦτο στενοχωρεῖ τὸν Βαπτιστὴν καὶ ἐκ τοῦ στόματος Αὐτοῦ ἐξέρχεται ὡς μομφὴ πρὸς τὸ πλῆθος ἢ φράσις «Μέσος ὑμῶν ἔστηκεν, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε» (Ἰωάν. 1,26).

Ἡ ἀγγελία τῶν Ἀγγέλων εἰς τοὺς ἀγρούς τῆς Βηθλεὲμ, ἡ παρουσία τῶν Μάγων τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἡ εἰδήσις αὐτῶν περὶ τοῦ νεοφανοῦς θαυμασίου Ἀστέρος, ὅστις ὠδήγησεν Αὐτούς, ἡ σφαγὴ τῶν ἀθῶων βρεφῶν, ὅλα αὐτὰ θὰ ἔπραξε νὰ ἀκουσθῶσι ἀπὸ πάντας καὶ νὰ ἔχωσι διεγείρει ἐνδιαφέρον ἰσχυρὸν διὰ τὸ Παιδίον τῆς Φάτης. Ἄλλ' οἱ ἄνθρωποι

λησμονοῦσι ταχέως. Τὰ τριάκοντα ἔτη εἶχον διαλύσει πᾶσαν πληροφορίαν καὶ ἀνάμνησιν τῶν συμβάντων. Μόνον τὸ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ φωτιζόμενον βλέμμα τοῦ Προδρόμου βλέπει διὰ μέσου τῶν νεφῶν, ὀπισθεν τῶν ὁποίων ὁ Ἥλιος τοῦ Ἰσραὴλ ἀπαρτήρητος εἶχεν ἀνέλθει εἰς τὸ ὕψος τῆς ἡμέρας, καὶ δεικνύει τὸν Σωτῆρα εἰς τὸν ἔκθαμβον κόσμον, «Μέσος ὑμῶν ἔστηκεν, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε».

Ὁ Ἥλιος ἤδη ἐξέρχεται ἀπὸ τὰ νέφη, ἐρχεται ὁ καιρὸς τῶν θαυμάτων, αἱ ἡμέραι τῆς ὑψίστης διδασκαλίας, ἧτις πλήρης θείας σοφίας μεταφέρει τὰ πλήθη εἰς θαυμασμόν, ὥστε ν' ἀναφωνήσωσιν «Οὐδέποτε ἐλάλησεν ἄνθρωπος ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος» (Ἰωάν. 7,46).

Ἄλλὰ μήπως καὶ τώρα γνωρίζει ὁ Ἰουδαϊκὸς λαὸς τὸν Σωτῆρά του; Μήπως αἰσθάνεται τὴν Θεῖαν Αὐτοῦ καταγωγὴν καὶ ὑπόστασιν; Ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς ἐρωτήσας τοὺς Μαθητὰς Αὐτοῦ εἰς τὰ μέρη Καισαρείας τῆς Φιλίππου «Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου;» ἔλαβε τὴν ἀπάντησιν «Οἱ μὲν Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴν, ἕτεροι Ἠλίαν, ἕτεροι δὲ Ἰερε-

μίαν ἢ ἓνα τῶν Προφητῶν». Ὡ! ἂν ὁ Βαπτιστὴς θὰ ὑπῆρχε τότε ἐκεῖ θὰ ἀνεφώνει «Δὲν σὰς εἶπον ὅτι μέσος ὑμῶν ἔστηκεν, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε;».

Καὶ ταῦτα μὲν εἶναι αἱ ἀπόψεις καὶ ἰδέαι τοῦ λαοῦ. Αἱ μᾶζαι δὲν σκέπτονται, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παρασύρονται. Βλέπουν καὶ ἀκούουν τὰ θαυμάσια γεγονότα καὶ τοὺς λόγους, ἀλλὰ δὲν συγκινοῦνται. Τὸ σπουδαιότερον πρὸς ἐξέτασιν εἶναι πῶς σκέπτονται περὶ τοῦ Χριστοῦ οἱ ἀρχηγοὶ καὶ ὁδηγοὶ τοῦ λαοῦ;

Ἡ ΒΑΠΤΙΣΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Τοιχογρ. ΙΕ' αἰῶνος ἐν τῇ ναφ̄ Περιβλέπτου Μυστρᾶ
(Ἐκ τῆς συλλογῆς Ἀρχιμ. Μελετίου Γαλανοπούλου)

Πῶς ἐμφανίζεται ὁ Ἀρχιερεὺς τοῦ Ἰσραὴλ καὶ πῶς οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τὸν Σωτῆρα: Αὐτοὶ γνωρίζουν τὰς προφητείας τῶν Προφητῶν, παρακολουθοῦσι βῆμα πρὸς βῆμα τὸν Χριστόν, τὸν ἤκουσαν ἐπανελημμένως, ἔλαβον τὴν εὐκαιρίαν πολλὰς νὰ θαυμάσουν τὴν ἀπειρον σοφίαν Του, τέλος ἔδωσαν πρὸς ἐξέτασιν τὸ ζήτημα τῶν θαυμάτων Του, αὐτὰ ἀνεγνώρισαν, λέγοντες καὶ σκεπτόμενοι «Τί ποιοῦμεν διὰ ὃ ἄνθρωπος οὗτος πολλὰ σημεῖα ποιεῖ»; Ναί, τί ἔπρεπε νὰ πράξωσι; Ἔπρεπε νὰ τὸν προσκυνήσωσι τὸν Κύριον καὶ Θεόν των, νὰ τὸν ἀνυμνήσωσιν ὡς τὸν Ἀναμενόμενον Μεσσίαν. Ἀντιῶμος τούτων τὸν ἐκρέμωσαν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ καὶ τὸν κατηγόρησαν ὡς ἕβριστὴν τοῦ Θεοῦ καὶ δημεγέτην. Ὡ!, ἐὰν τὰ ἔβλεπε αὐτὰ ὁ Προδρόμος θὰ ἐξεσφενδόνιζε κατ' αὐτῶν μὲ ἱερὰν καὶ δικαίαν ἀγανάκτησιν τὴν φράσιν «Μέσος ὑμῶν ἔστηκεν, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε»!

Δὲν τὸν ἐγνώρισαν παρ' ὅλας τὰς ἀποδείξεις, αἵτινες εἶχον δοθῆ εἰς αὐτούς, καθόσον ἦσαν τετυφλωμένοι ἀπὸ ἐπιγέλους προλήψεως, διότι εἶχον τοὺς ὀφθαλμοὺς των σκοπίμως κλειστοὺς ἐνώπιον τοῦ φωτός, τὸ ὁποῖον ἐξήστραπτε. Εἰς τὸν Χριστόν ὁ λαὸς ἀποθεῖ τὸν Λυτρωτὴν του, τὸν Ὅποιον ἀπὸ χιλιάδων ἐτῶν ἐζήτηε. Καὶ ἐν τούτοις εἶναι πλησίον του καὶ τοῦ ὁμιλεῖ. Ὡστε ὁ Ἰωάννης ἠδύνατο νὰ λέγῃ «Μέσος ὑμῶν ἔστηκεν, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε». Πλουσία συμβουλή δι' ἡμῖς, ὅτι, ὅστις δὲν βλέπει τὸ φῶς τῆς Χάριτος, ἐκεῖνος τυφλώεται. Ἄς προσφυλάξωμεν ἀπὸ τοιαύτην τύφλωσιν.

Καὶ σήμερον ἀκόμη θὰ ἠδύνατό τις νὰ φωνάξῃ εἰς πολλοὺς συγχρόνους μας: «Μέσος ὑμῶν ἔστηκεν, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε». Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀπαντᾷ «Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος». Ἄλλ' αἱ ἀπαιτήσεις πολλῶν σήμερον δὲν συμφωνοῦσι πρὸς τοῦτο καὶ ἀκούεται ἔξω δυσαρμονικὸς χορὸς ἀντιλέγων εἰς τὴν ἀπάντησιν τῆς Ἐκκλησίας. Ταῦτα εἶναι δυσάρεστα τὰ ἰδόμενα παρὰ διαφόρων σήμερον. Αἱ ἀπαντήσεις ὅλων σήμερον δὲν συμφωνοῦσι πρὸς τὴν μίαν, τὴν μοναδικήν, τὴν ἀληθῆ ἀπάντησιν τῆς Ἐκκλησίας: «Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος».

Βλέπομεν λοιπὸν σήμερον καὶ ἡμεῖς τοῦτο μὲ βαθυτάτην λύπην καὶ πρέπει, εἶναι ἀνάγκη, νὰ φωνάξωμεν ὡς ὁ Βαπτιστὴς «Τί ἐρίζετε; μέσος ὑμῶν ἔστηκεν, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε». Πρέπει νὰ εἰπωμεν πρὸς τοὺς σημερινοὺς Χριστιανοὺς «Ἀνοίξατε τοὺς ὀφθαλμοὺς σας, ἴδετε τὰ θαύματά Του, προσέξτε εἰς τὴν εἰς Αὐτὸν πλήρωσιν τῶν προφητειῶν, ἐξετάσατε τὸν βίον Του, πρὸ παντὸς ὁμῶς παρατηρήσατε καὶ ὡς τὸν Ἴδιον, ὅστις ἐξακολουθητικῶς ζῆ καὶ ἐργάζεται τὸ ἔργον Του, τὸ σωτήριον ἐκεῖνο ἔργον, ὃπερ ἐπλατύνθη καὶ ἐξεχύθη εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον, γνωρίζετε Αὐτὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Του, ἣτις ἐξακολουθεῖ τὸ ἀπολυτρωτικὸν Του ἔργον καὶ ἡ Ὅποια, παρ' ὅλας τὰς θυέλλας, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξῆλθεν ἀκεραία, καὶ παρ' ὅλους τοὺς διωγμοὺς, τοὺς ὁποίους ὑπέστη, ἵσταται ἀλλόγητος ἐνώπιόν σας ἐν ἅλῃ τῇ δυνάμει καὶ τῇ ζωικότητι Αὐτῆς. Ναί! Ὁ ἔχων

ὀφθαλμοὺς βλέπειν, βλέπω».

Ἄλλ' αὐτοὶ δὲν βλέπουν, διότι τὸ βλέμμα των εἶναι θολωμένον ἀπὸ προκαταλήψεως. Εἰς τοὺς τοιούτους δὲν δύναται νὰ δοθῇ βοήθεια, διότι ἐθελοτυφλοῦν. Καὶ ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς ἐὰν ἦτο σήμερον μεταξὺ αὐτῶν, δὲν θὰ ἐπίστευον. Ἀπαιτεῖται διὰ τὴν πίστιν αἴσθημα καθαρὸν, εὐσεβές, ταπεινόν, αἴσθημα παιδικόν. Μόνον εἰς τοὺς ἔχοντας ταῦτα ἐξασφαλίζεται ἡ ἀλήθεια. Ἄς ὁμοιάσωμεν πρὸς τοὺς τοιούτους πιστοὺς καὶ ἃς διαφυλάξωμεν καὶ ἃς στηρίξωμεν τὴν πίστιν μας.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐγνώρισε καὶ διδάσκει τὸν Χριστόν, ἀλλ' ὑπάρχουσιν ἀτυχῶς πολλὰ ἐκ τῶν τέκνων αὐτῆς ἀγνοοῦντα τὸν Χριστόν. Γνωρίζομεν βέβαια ὅτι ὁ Χριστὸς ὑπῆρξεν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν. Ἄλλα γνωρίζομεν καὶ τὴν ζωὴν Του; Γνωρίζομεν τὰς πλουσίας σκέψαις τῆς φιλανθρωπικῆς καρδίας Του; Γνωρίζομεν τὸ ὕψος καὶ τὸ βάθος τῆς ἀγάπης Του; Θὰ τὰ ἐγνώρισωμεν ἐὰν θὰ ἐκαίμεθα καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τὸ πῦρ τῆς ἀγάπης πρὸς Αὐτὸν καὶ ἐὰν θὰ εἴχομεν τεθῆ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν Του. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος τὰ ἐγνώρισε καὶ διὰ τοῦτο τὸν βλέπομεν περιφέροντα τὸ πῦρ τοῦτο διὰ μέσου τοῦ κόσμου, διὰ τοῦ ὁποίου ἦγαγε τὰς καρδίας τῶν χριστιανῶν. Τὰ ἐγνώρισε καὶ διὰ τοῦτο ὑπέμεινε τὰ πάντα, δίψαν, πείναν, διωγμὸν, ξίφος, μάχαιραν, τὰ ὅποια δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν χωρίσουν ἀπὸ τὸν Χριστόν (Ρωμ. 8, 35). Τὰ ἐγνώρισε πολὺ καλῶς καὶ διὰ τοῦτο ἠδύνατο νὰ λέγῃ «Ὡ δ' οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός» (Γαλ. 2, 20).

Ἐὰν συγκρίνωμεν τὸν ἑαυτὸν μας τώρα μὲ τὸν Παῦλον, ἐπιτρέπεται νὰ εἰπωμεν ὅτι γνωρίζομεν τὸν Χριστόν; Ὁ Κύριος εἶπε κάποτε μὲ παράπτωρον πρὸς τὸν Ἀπόστολον Φίλιππον «Γοσοῦν χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι καὶ οὐκ ἐγνωκίς με Φίλιππε» (Ἰωάν. 14, 9). Δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ τὸ εἶπῃ καὶ πρὸς ἡμᾶς; Ἀπὸ ἐτῶν, ἃ τὸ αἰῶνων ὁμιλεῖ πρὸς ἡμᾶς ὁ Κύριος καὶ κηρύττει ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ ἐν τούτοις δὲν τὸν γνωρίζομεν. Καὶ αἱ ἐλάχιστοι πράξεις διαφόρων μεγάλων ἀνδρῶν τῆς ἱστορίας μᾶς εἶναι γνωσταὶ καὶ ἐπιθυμοῦμεν νὰ τὰς μανθάνωμεν, καὶ ἐν τούτοις δὲν γνωρίζομεν τὴν ζωὴν, τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐν τούτοις ὁ Χριστὸς εἶναι τὸ ὕψιστον σημεῖον τῆς παγκοσμίου ἱστορίας. Καὶ ἐν τούτοις κατὰ τὸν Ἀπόστολον Πέτρον «οὐδὲν ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις» (Πράξ. 4, 12). Ἄς ἐκκλησιαζώμεθα τακτικῶς, διότι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διδάσκει ὁ Χριστὸς καὶ κηρύττει ὁ Χριστὸς καὶ ἐν αὐτῇ καὶ δι' αὐτῆς γνωρίζομεν Τοῦτον, ἐκ τῆς τοιαύτης δὲ γνωριμίας φῶς οὐράνιον θὰ ἀστράψῃ καὶ εἰς ἡμᾶς καὶ θὰ χυθῆ εἰς τὰς ψυχὰς μας χαρὰ καὶ εἰρήνη καὶ ἀγάπη.

Παρήλθον 1900 καὶ πλέον ἔτη ἀφ' ὅτου ὁ Ἰωάννης προεκάλεσε τὴν προσοχὴν τῶν λαῶν. Ἐὰν ἐγνωρίζομεν τὸν Χριστόν καὶ τὸ Εὐαγγέλιόν του, θὰ ἐγνωρίζομεν ὀρθῶς νὰ ἐκτιμήσωμεν τὴν ἀξίαν τῆς σωτηρίας. Ἄς συναισθανθῶμεν τοὺς λόγους τοῦ Προδρόμου καὶ ἃς τοὺς θεωρήσωμεν ὡς μίαν μομφὴν ἐναντίον μας καὶ ἃς ἐνεργήσωμεν ζωὴν καὶ ζωὰ

χριστιανικά, ὥστε νὰ γνωρίσωμεν ἀρκούντως τὸν Χριστόν, ὅστις «Μέσω ἡμῶν ἔστηκε» πάντοτε.

* Ο ΛΑΡΙΣΣΗΣ ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

Ὁ φόρος τῶν καθημερινῶν ἀσχολιῶν, ἡ αὐτὸ τοῦτο πάλιν τῆς ζωῆς, ἡ παρ' ἡμῶν ἔλλειψις καταλλήλων τῆς συνόλου Γραφῆς ἐρμηνευτικῶν βοηθημάτων, πάντα ταῦτα καθιστῶσι δυσχερῆ τὴν ἐφετην ἄλλως καὶ ἀναγκαίαν παρ' ἅπασιν μελέτην τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Βίβλου. Μία προβολὴ σχεδιαγραμματικῆ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς, οἰοεὶ κινηματογραφικὴ ἔκφρασις τοῦ περιεχομένου τούτου καὶ ἐκτύλιξις αὐτοῦ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ εὐσεβοῦς ἀναγνώστου, μὲ τὰς διαιρέσεις καὶ ὑποδιαιρέσεις ἐκάστου Γραφικοῦ βιβλίου εἰς τὰ μέρη του, τούτων εἰς τμήματα, καὶ τούτων πάλιν εἰς παραγράφους, αὐτῶν δὲ εἰς τὰ στοιχεῖα τῆς σκέψεως, εἶναι ἀναμφιβόλως σπουδαιότατον ὑποστήριγμα διὰ τε τὴν μύησιν εἰς τὴν ὅλην τῆς Γραφῆς ἔννοιαν καὶ τὴν συγκράτησιν αὐτῆς, ἔτι δέ, κατὰ μείζονα λόγον, καὶ διὰ τὴν ἐπὶ μέρους ἐρμηνευτικὴν αὐτῆς κατανόησιν. Ὁ ὅλος οὗτος σκελετώδης ἐρμηνευτικὸς ὄπλισμός ἰσοδυναμεῖ ἤδη πρὸς καιρίον Ἑπίσημον Ἑρμηνευτικόν, εἶναι ἡ καρδιά τῆς ἐρμηνείας, ἀποτελεῖ δὲ ἐν τῶν κυρίων πλεονεκτημάτων τῆς συγχρόνου Ἑξηγητικῆς. Ὡς λίαν ἐπιτυχῶς ἐλέχθη, αἱ διαιρέσεις καὶ αἱ ὑποδιαιρέσεις αὐταὶ εἶναι οἰοεὶ διάδρομοι καὶ ἀτραποί, οἵτινες ἐπιτρέπουσιν εἰς τὸν εὐσεβῆ μελετητὴν νὰ περιπατῆ ἀνέτως εἰς τὸν ὠραῖον κήπον τῶν Γραφῶν. Τοῦτο ἀκριβῶς ἐπιχειροῦμεν ἀπὸ σήμερον ἀπὸ τῶν στηλῶν τούτων, τὰς ἐπιλάσας ἡμῶν ἀναθέμενοι πρὸς τὸν Οὐράνιον Πατέρα τῶν φώτων, καὶ ἔχοντες στήριγμα τοῦτο μὲν τὰς εὐχὰς τῶν εὐσεβῶν ἀναγνώστῶν τῆς «Ἐκκλησίας», ἃς ἐπικαλοῦμαι ἐκ μέσης καρδίας, τοῦτο δὲ τὸν καλὸν ἐρμηνευτὴν L. Cl. Pillion, διὰ πολλῶν σοβαρῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ πλουτίσαντα τὴν Ἑρμηνευτικὴν Θεολογίαν.

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ ΓΕΝΕΣΙΣ

A'. Ἡ δημιουργία τῆς πρώτης ὑλικῆς μάζης 1, 1—2.

Ὁ ἱερός συγγραφεὺς ἀποκαλύπτει ὅτι : 1ον. Ὁ Θεὸς κατὰ πρῶτον ἔφερεν εἰς ὑπαρξιν ἐν χρόνῳ ἐκ τοῦ μηδενὸς τὴν πρώτην ὑδατώδη ὑλικὴν μάζαν, ἐξ ἧς διεμορφώθησαν ἔπειτα ὑπ' αὐτοῦ τὰ τε οὐράνια καὶ τὰ ἐπίγεια δημιουργήματα, στ. 1. 2ον. Ἡ γῆ ἐν τῇ πρωτογόνῳ ἐκείνῃ καταστάσει ἦτο σκοτεινὴ καὶ χαώδης, στ. 2α. 3ον. Ἐπὶ τῆς χαώδους ἐκείνης μάζης «ἐπεφέρετο» τὸ Πνεῦμα τὸ Ἁγ.ον ἐπ' ἐνεργεῖα τῶν δημιουργικῶν τοῦ Θεοῦ βουλῶν, στ. 2β.

B'. Ἡ διαμόρφωσις τῶν οὐρανῶν καὶ ἐπιγείων ὄντων καθ' ἕκαστα (Γενέσι. 1,3—31).

Ὁ ἱερός συγγραφεὺς διευκρινίζει τὰ τῆς προσόδου καὶ τάξεως ἐν τῇ Θεῖᾳ Δημιουργίᾳ τοῦ Σύμπαντος : 1ον. Τὸ ἔργον τῆς πρώτης «ἡμέρας» : λάμψις εὐδους ἠλεκτρικοῦ φωτός, 1. 3—5. α') Ἡ δημιου-

ργία τοῦ φωτός : θεῖα διαταγή ἐκτέλεσις, στ. 3. β') Ἡ ὠραιότης τοῦ παραχθέντος φωτός, στ. 4α. γ') Κανονισμὸς διαδοχικῆς ἐναλλαγῆς φωτός καὶ σκότους, στ. 4β. δ') Ὀνομασία τῆς πρώτης «δημιουργικῆς περιόδου» : πρῶτον «νυχθήμερον», στ. 5. 2ον. Τὸ ἔργον τῆς δευτέρας «ἡμέρας» : δημιουργία τοῦ «στερεώματος», 1, 6 8. α') Ἡ θεῖα διαταγή στ. 6α. β') Ὁ τασσόμενος ἄμεσος προορισμὸς τοῦ «στερεώματος», στ. 6β. γ') Ἡ ἐκτέλεσις τῆς θείας διαταγῆς, στ. 7. δ') Ἡ ὄνομασία τοῦ «στερεώματος» ὡς οὐρανοῦ, στ. 8α. ε') Ἡ ὠραιότης τοῦ ἔργου, στ. 8β. στ') Ὑπόστασις καὶ ἀρίθμησις τῆς δευτέρας «ἡμέρας» στ. 8γ.—3ον. Τὸ ἔργον τῆς τρίτης «ἡμέρας» : Α'. χωρισμὸς ξηρᾶς καὶ ἐπιγείων ὑδάτων, 1, 9-10. α') Ἡ θεῖα διαταγή, στ. 9α. β') Ἡ ἐκτέλεσις, στ. 9β. γ') Ὀνομασία ξηρᾶς καὶ θαλασσῶν, στ. 10α. δ') Ἡ ὠραιότης τοῦ ἔργου, στ. 10β. Β'. Ἡ δημιουργία τῶν φωτῶν : Ἐμφάνισις τῆς ζωῆς ἐπὶ τῆς Γῆς ἐν ἀτελεστάτῃ μορφῇ, στ. 11-13. α') θεῖα διαταγή, στ. 11 β') Ἡ ἐκτέλεσις, στ. 12. γ') Ἡ ὠραιότης τοῦ ἔργου, στ. 13α. δ') Ὑπόστασις καὶ ἀρίθμησις τῆς τρίτης «ἡμέρας», στ. 13β.—4ον. Τὸ ἔργον τῆς τετάρτης «ἡμέρας» : δημιουργία τοῦ ἀστρικοῦ κόσμου, 1,14-19. 1. Ἡ θεῖα διαταγή, στ. 14α. 2. Ὁ τασσόμενος σκοπὸς τοῦ Ἥλιου καὶ τῆς Σελήνης, στ. 14β. α') Διαχωρισμὸς ἡμέρας καὶ νυκτός, στ. 14β'. β') Διάκρισις τῶν ἐποχῶν τοῦ ἔτους καὶ χρονικῶν περιόδων, στ. 14γ. γ') Φωτισμὸς τῆς γῆτινης σφαίρας, στ. 15. 3. Ἡ ἐκτέλεσις τῆς θείας διαταγῆς, στ. 16. α') Ἡ δημιουργία τοῦ Ἥλιου καὶ τῆς Σελήνης, στ. 16α. β') Ἡ δημιουργία τῶν ἀστέρων, στ. 16β. 4. Ἡ ἄμεσος λειτουργία πάντων τῶν οὐρανίων σωμάτων, στ. 17-18α. 5. Ἡ ὠραιότης τοῦ ἔργου, στ. 18β. 6. Ὑπόστασις καὶ ἀρίθμησις τῆς τετάρτης «ἡμέρας» στ. 19.—5ον. Τὸ ἔργον τῆς πέμπτης «ἡμέρας» : Δημιουργία τῶν θαλασίων ζώων καὶ τῶν πτηνῶν, Ἐμφάνισις τῆς ζωῆς ἐπὶ τῆς Γῆς, 1,20-23. α') Ἡ θεῖα διαταγή, στ. 20. β') Ἡ ἐκτέλεσις, στ. 21α. γ') Ἡ ὠραιότης τοῦ ἔργου στ. 21β. δ') Εὐλόγησις τοῦ Θεοῦ πρὸς πολλαπλασιασμὸν αὐτῶν, στ. 22. ε') Ὑπόστασις καὶ ἀρίθμησις τῆς πέμπτης «ἡμέρας», στ. 23.—6ον. Τὸ ἔργον τῆς ἕκτης «ἡμέρας» : Δημιουργία τῶν χερσαίων ζώων, πλάσις τοῦ ἀνθρώπου, εὐλόγησις τῶν πρωτοπλάστων, 1,24 31. 1. Δημιουργία τῶν χερσαίων ζώων, στ. 24-25. α') Ἡ θεῖα διαταγή, στ. 24. β') Ἡ ἐκτέλεσις, στ. 25α. γ') Ἡ ὠραιότης τοῦ ἔργου, στ. 25β. 2. Ἡ πλάσις τοῦ ἀνθρώπου, 1, 26-27. α') Ἡ σκέψις τοῦ Θεοῦ, στ. 26α. β') Ὁ μελετώμενος σκόπος τῆς πλάσεως τοῦ ἀνθρώπου, στ. 26β. γ') Ἡ ἐκτέλεσις τῆς θείας σκέψεως, στ. 27α. δ') Ἡ ὑπέροχος ἀξία τοῦ ἀνθρώπου, στ. 27β. ε') Τὸ πρωτόπλαστον ζεῦγος, 27γ'. 3. Ἡ θεῖα εὐλογία ἐπὶ τοὺς πρωτοπλάστους, 1. 28. α') Ἡ περὶ πληθύνσεως εὐλογία, στ. 28α. β') Ἡ περὶ κυριαρχίας εὐλογία, στ. 28β. 4. Τὰ πρὸς συντήρησιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ζώων μέσα, 1,29 30 α') Ὑπόδειξις τῆς τροφῆς τοῦ ἀνθρώπου στ. 29. β') Ὑπόδειξις τῆς τροφῆς τοῦ πτηνοῦ καὶ τῶν χερσαίων ζώων, στ. 30 5. Ἐπισκόπησις τοῦ ἔργου τῶν ἕξ «ἡμερῶν»,

1,31. α') Ἡ ὡραιότης τοῦ συνόλου καὶ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα, στ. 31α. β') Ὑπόστασις καὶ ἀρίθμησις τῆς ἡμέρας «ἡμέρας», στ. 31β.

Γ'. Ἡ θεία ἀνάπαυσις. (Γενέσ. 2, 1-3).

1ον Ἀνακεφαλαίωσις τῆς ὅλης Δημιουργίας στ. 1. —2ον Ἀἴτις τῆς Δημιουργίας, στ. 2α. —3ον Ἡ θεία ἀνάπαυσις, στ. 2β. —4ον Ἐυλόγησις καὶ ἁγιασμὸς τῆς ἡμέρας «ἡμέρας» στ. 3.

E. I. K.

ΤΟ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤ. ΛΑΤΡΕΙΑΣ

Εἶναι γνωστὸν, ὅτι ἡ ἀγωγή χρησιμοποιοῖ ὡς μέσον τὰ διάφορα μορφωτικὰ ἀγαθὰ, ἵνα οὕτω θρέψῃ καὶ διαπλάσῃ τὴν νεαρὰν ὑπαρξιν, ὥστε αὕτη νὰ καταστῇ τέλειος ἄνθρωπος, τέλειος χριστιανός. Τὰ μορφωτικὰ ταῦτα ἀγαθὰ λαμβάνει ἡ ἀγωγή ἐκ τῶν δημιουργημάτων τοῦ παρελθόντος τοῦ τε αἰῶνος καὶ τοῦ ἀπωτάτου. Ἄλλ' ἡ παραλαβὴ αὕτη τῶν μορφωτικῶν ἀγαθῶν καθίσταται δυνατὴ μόνον διότι ὑπάρχουσι αἱ οἰκείαι ἱστορικαὶ ἐπιστῆμαι, αἵτινες ἐρευνῶσαι τὰ πνευματικὰ προϊόντα τοῦ μακροαἰῶνος ἱστορικοῦ βίου καθιστῶσιν αὐτὰ προσιτὰ καὶ εἰς τὴν σύγχρονον ζωὴν. Αἱ ἱστορικαὶ δηλονότι ἐπιστῆμαι ἐπιτελοῦσι τὴν μεγαλειώδη λειτουργίαν ἐν τῷ συγχρόνῳ πνευματικῷ βίῳ, καθ' ἣν ἐν οὕτῳ βραχεῖ χρόνῳ φέρεται ὁ ἄνθρωπος εἰς ἐπικοινωνίαν πρὸς τοὺς πνευματικοὺς καρπὺς τῶν ἀνθρώπων κόπων καὶ μόχθων πασῶν τῶν παρελθουσῶν γενεῶν. Αἱ ἱστορικαὶ δηλ. ἐπιστῆμαι εἶναι ἐκείναι, δι' ὧν οἱ ἀπόγονοι δύνανται νὰ παραλάβωσι καὶ νὰ ἀπολαύσωσι τὴν ἀφθεισαν κληρονομίαν ὅλων τῶν προγόνων, ἣτις κληρονομία θὰ εἶχεν ἄλλως ἀπομείνει ἀποκεκρυμμένη καὶ ἀχρηστος.

Μεταξὺ τῶν διαφόρων μορφωτικῶν ἀγαθῶν θέσιν κεντρικὴν κέκτηνται ὅσα ἔχουσι μορφήν καλλιτεχνικὴν οἰουδήποτε εἶδους. Λέγομεν κεντρικὴν, διότι δυστυχῶς πολλάκις λησμονεῖται τοῦτο καὶ προσφέρονται καὶ αὐτὰ τὰ καλλιτεχνικὰ ἀγαθὰ οὐχὶ αὐτούσια καλλιτεχνικά, ἀλλὰ μόνον ἡ λογικὴ τῶν μορφῶν ἥτοι ἡ ἐπιστημονικὴ ἀφηρημένη. Ἡ κεντρικὴ ὅμως θέσις καὶ σπουδαιότης τῶν καλλιτεχνικῶν μορφωτικῶν ἀγαθῶν ὀφείλεται ἀκριβῶς εἰς τὸ ὅτι ἡ μορφή τῶν εἶναι περισσότερον οἰκεία εἰς τὸν ἄνθρωπον οἰασθήποτε μορφώσεως. Ἡ οἰκειότης δὲ αὕτη προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἄνθρωπος δύναται ἀμέσως διὰ τῶν αἰσθήσεων νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπαφήν, ἀφοῦ ταῦτα βασιζονται εἰς τὰς διὰ τῶν αἰσθήσεων κτωμένας ἐντυπώσεις. Ἡ ἐποικτικὴ δηλονότι φύσις τῶν καλλιτεχνικῶν δημιουργημάτων ἐπιτρέπει, ὅπως αἱ δι' αὐτῶν μορφῶν λαβοῦσαι ἰδέαι καὶ σκέψεις, συναισθήματα καὶ φρονήματα, εἰσδώσι κατ' εὐθείαν εἰς τὴν ψυχὴν καὶ γίνονται κτῆμα αὐτῆς.

Μεταξὺ τῶν εἰδῶν τῆς καλλιτεχνικῆς παραστάσεως κεντρικὴν θέσιν κατέχει τὸ ὀπτικόν. Διότι τὸ ὀπτικόν ἔχει καὶ περισσότερον βαθμὸν πραγματικότητος, εἶναι ἐκ τῶν βεβαιωτάτων αἰσθημάτων τῆς πραγματι-

κότητος. Ἀκριβῶς δὲ διὰ τὸν λόγον τοῦτον αἱ εἰκαστικαὶ τέχναι ἀπετέλεσαν καὶ ἀποτελοῦσι τὸν ἀποτελεσματικώτατον τρόπον ἀνακοινώσεως καὶ διαδόσεως τῶν μεγάλων ἰδεῶν καὶ κηρυγμάτων μεταξὺ τῶν μαζῶν.

Ἡ ἐκπαίδευσις δυστυχῶς κατὰ παράδοσιν προσεκολλήθη εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ γλωσσικὴν κυρίως καλλιτεχνικὴν μορφήν λαβόντα πνευματικὰ προϊόντα. Ἡ διδασκαλία τῶν θρησκευτικῶν δὲν ἔκαμε καὶ αὕτη ἐξαιρέσιν οὐδὲ καὶ εἰς τὰ κατηχητικά μας σχολεῖα. Νομίζομεν, ὅτι εἶναι καιρὸς πλέον, ἀναθεωροῦσα τὴν παράδοσιν καὶ λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰς ἀνω βασιλικὰς ἀληθείας, νὰ στραφῇ καὶ πρὸς τὴν ὀπτικὴν καλλιτεχνικὴν δημιουργίαν καὶ νὰ ἀναζητήσῃ τὰ κατάλληλα διὰ τὸ ἔργον τῆς χριστιανικῆς ἀγωγῆς πνευματικὰ προϊόντα τοῦ παρελθόντος. Καὶ ἐφ' ὅσον μὲν ἡ ἐρευνα τῆς ἱστορικῆς καλλιτεχνικῆς δημιουργίας τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανισμοῦ διήνυεν οἰονεὶ τὴν νηπιακὴν τῆς ἡλικίαν, ὑπῆρχε κάποια δικαιολογία. Τώρα ὅμως, ὅτε, ὡς γνωστὸν τοῖς πᾶσιν, ἡ ἑλληνικὴ χριστιανικὴ ἥτοι ἡ Βυζαντινὴ τέχνη ἠνδρώθη εὐροῦσα τὸν ὀρθοδόξον ἢ τοὺς ὀρθοδόξους θεράποντάς της, πλουσιώτατοι δὲ καρποὶ τῆς ἱστορικῆς ἐρεῦνης πρόκεινται προσιτοὶ εἰς τὴν γενεάν μας καὶ τὰς ἐπελευσομένας, ἀποτελεῖ, τὸ ὀλιγώτερον, ἀσύγγνωστον ἀμέλειαν τὸ ὅτι παραμελεῖται ἡ ἐκμετάλλεσις τῶν προϊόντων τῆς χριστιανικῆς τέχνης διὰ τὴν χριστιανικὴν ἀγωγήν. Σήμερον δὲ εἶναι μεγαλητέρα ἡ ἀνάγκη, διότι οἱ μὲν νεοὶ δὲν ἔχουσι τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἔλθωσιν εἰς ἐπαφήν πρὸς αὐτὰ, ὁ δὲ λαὸς στερεῖται πολλὰς θρησκευτικῆς τροφῆς προσιτῆς εἰς αὐτόν. Τὸ ἀποτελεσματικώτατον ὅμως κήρυγμα διὰ τὸν λαὸν εἶναι ὅ,τι βλέπει. Δι' αὐτὸ δὲ ἀκριβῶς αἱ εἰκονογραφαὶ τοῦ ναοῦ ἀπετέλεσαν πάντοτε διαρκῆ καὶ ζωηρότερον κήρυγμα διὰ τὸν λαὸν παρὰ οἱ πτερόεντες λόγοι ἐνίων ὀητόρων.

Διὰ ταῦτα νομίζομεν, ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ ἐκδοθῶσιν εἰκονόγραφα βιβλία διὰ τὴν χριστ. ἀγωγήν. Ἐν αὐτοῖς δέον νὰ περιληφθῶσιν, εἰς διαφόρους βεββαίως κύκλους καὶ κατὰ σύστημα, εἰκόνας ἐκ τῆς χριστ. τέχνης τῆς πατρίδος μας ἀναφερόμεναι εἰς τὰ διάφορα πρόσωπα καὶ γεγονότα τῆς χριστ. θρησκείας μετὰ ἐλαχίστων ἐπεξηγηματικῶν σημειώσεων. Τὰ εἰκονόγραφα ταῦτα ἀναγνωστικά θὰ ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ εἰς τὰ κατηχητικά σχολεῖα καὶ εἰς τὰ γενικὰ σχολεῖα. Ἐν τῷ Δημ. Σχολεῖῳ θὰ ἀπειλοῦν τὴν ἐποικτικὴν ζωηρὰν βάσιν διὰ τὴν προσφορὰν τῶν στοιχείων τῆς χριστ. θρησκείας. Διότι σήμερον, πλὴν τῶν ἐλαχίστων, κακοζήλων πολλὰκις, σκαριφημάτων καὶ εἰκόνων, κυριαρχεῖ ἐν τῷ Σχολεῖῳ ἡ διὰ λόγων διδασκαλία, ἣτις ἐλάχιστα ἀποφέρει ἀποτελέσματα. Ἄλλὰ καὶ εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις ἐκπαίδευσσεως καὶ κατηχήσεως θὰ ἀπέφερον μεγάλα ἀποτελέσματα τὰ εἰκονόγραφα βιβλία, διότι θὰ ἀπειλοῦν τὴν ἀρίστην ὁδὸν ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν βαθυτέρων ψυχικῶν συγκινήσεων τῆς χριστιανικῆς ζωῆς.

Ἄλλὰ καὶ ἡ οἰκογένεια θὰ εἶχεν οὕτως ἐντροφίαν διὰ τὴν κατ' οἶκον θρησκευτικὴν τῆς καὶ ἡθικῆς ζωῆς. Οὕτως ὅμως, τ.ἔ. διὰ τῆς γνωριμίας μετὰ τῶν προσώπων καὶ γεγονότων τῆς χριστ. θρησκείας

μέσω τῆς ἑλληνικῆς χριστιανικῆς τέχνης. πλὴν τῆς μεγίστης παιδαγωγικῆς θερησκευτικῆς ἐπιδράσεως, θὰ προήγεται βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον καὶ ἡ αἴσθησις τῆς βυζαντινοελληνικῆς τεχνουργίας, ὥστε καὶ νέα καλλιτεχνικὴ θερησκευτικὴ ζωὴ νὰ προσέλθῃ ἐκ τοῦ ἔθνους μας, γνησίως ἑλληνικὴ καὶ χριστιανικὴ.

Ἡ ἔκδοσις τῶν εἰκονογράφων τούτων βιβλίων βεβαίως ἀπαιτεῖ δαπάνας. Ἄλλὰ πρῶτον μὲν ἡ Ἄποστ. Διακονία, ὡς καὶ ὁ νεοπαγῆς Ὀργανισμὸς τοῦ Βιβλίου, θὰ ἠδύνατο ἄριστα νὰ ἀναλάβῃσιν τὴν οικονομικὴν τοῦ ἔργου ἐκτέλεσιν. Ἐπειτα, νομίζομεν, πᾶσα δαπάνη, ἣτις πρόκειται οὐχὶ περιορισμένον τινὰ κύκλον νὰ ὠφελήσῃ, ἀλλὰ τοῦλάχιστον ὁλόκληρον τὴν ὀρθοδοξίαν νὰ ἐξυπηρετήσῃ ἠθικοθερησκευτικῶς, ἀσφαλῶς εἶναι μηδαμινὴ ἀπέναντι τῆς τεραστίας ὠφελείας. Ἡ ἐπιστήμη ἔχει ἐργασθῆ ἤδη ἤλθεν ἡ σειρὰ τῆς πρακτικῆς χρησιμοποίησεως ἐκ μέσων τῶν ρυθμιζόντων τὰ τῆς ζωῆς παραγόντων!

ΒΑΣ. Κ. ΕΞΑΡΧΟΣ
ΥΦΗΓΗΤΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Ἡ ΦΙΛΙΑ ΓΕΝΙΚΩΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΕΓΑΝ ΦΩΤΙΟΝ

ΥΠΟ
ΚΩΝΣΤ. Ε. ΜΠΟΝΗ [14]

2. Ὁ Φώτιος ὡς φίλος.

«Χρόνος δι' αἰὼν ἄνδρα δείκνυσι μόνος»
(Σοφοκλ., Οἰδ. Τύρ. 126, 614)

Ἄνωτέρω ἐμελετήσαμεν τὰς γνώμας καὶ ἀντιλήψεις τοῦ Φωτίου περὶ φιλίας, κατ' αὐτόν, φίλια, τίς ἢ τοῦ εὐγενεοῦς τούτου δεσμοῦ ἀξιολογία καὶ ἡ τῆς ὑπάρξεως καὶ διατηρήσεώς του δεοντολογία. πῶς καὶ μετὰ τίνων νὰ συνάπτῃ τις τὸν τῆς φιλίας δεσμόν, πῶς νὰ διατηρῇ καὶ πότε νὰ διαλύῃ τοῦτον. Εἰδομεν ἐπίσης τὸν Φώτιον ἐν ταῖς πρὸς τοὺς φίλους αὐτοῦ ἀναφοραῖς. Τί παρ' αὐτῶν δηλ. ἀπῆται καὶ πῶς ἤλεγχε καὶ ἐπετίμα τούτους ἐκτρεπομένους, πῶς δὲ πάλιν ἐδέχετο μετανοοῦντας κλπ. Ἐνὶ λόγῳ, ἐγνωρίσαμεν τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Φωτίου, ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν, τὴν σημασίαν καὶ τὴν παρὰ τῶν ἄλλων ἐφαρμογὴν καὶ ἐκδήλωσιν τῆς φιλίας. Φέρον ἴδωμεν τίς καὶ ὁ Φώτιος ὡς φίλος. Ἄρα γε συναντῶμεν παρ' αὐτῷ τὰ σπουδαῖα τῆς ἀληθοῦς καὶ εἰλικρινοῦς φιλίας χαρακτηριστικὰ καὶ ἀναγνωρίζομεν ἐν αὐτῷ τὰς ἀπαρατῶν φίλων αὐτοῦ, ἀξιοματικῶς, οὕτως εἶπεῖν, ἡγεῖρεν ἀπαιτήσεις εἰς ἀπόδειξιν τῆς εἰλικρινοῦς αὐτῶν φιλίας ἢ οὐ;

Τὴν ἐπὶ τῶν ἐρωτημάτων ἀπάντησιν δίδομεν ἐν τοῖς ἀκολουθοῦσι.

Ἐλέχθη ἤδη ὅτι τὴν τελειοτάτην τῆς φιλίας ἐκδήλωσιν ὁ Φώτιος ἐδέχετο ἐν τῇ ἀγάπῃ. Ἐν τῇ ἀγάπῃ, τῇ ἐν τῇ ἀφοσιώσει καὶ τῇ τελείᾳ ἐμπιστοσύνῃ διαφανομένη καὶ ἐν ταῖς ποικιλωτάταις τοῦ βίου ἀφορμαῖς καὶ περιστάσεσι, μάλιστα δὲ ταῖς θλίψεσι καὶ τοῖς πειρασμοῖς ἀποδεικνυομένη. Καὶ ἤδη ἐρω-

τάται: Συναντῶμεν ἐκδήλον τὴν ἀγάπην ταύτην, τὴν θυσίας καὶ ἀναλώσεις ἀπαιτοῦσαν καὶ παρὰ τῷ ὑμετέρῳ πατριάρχῃ Φωτίῳ; Βεβαίως, μάλιστα δ' ἐν τῷ ὑψίστῳ καὶ τελειοτάτῳ τῆς ἐκδηλώσεώς της βαθμῇ. Τὸν φίλον ἀπῆται ὁ Φώτιος ὡς πρὸς ἕτερον «ἐγὼ» πρὸς τὸν φιλούμενον διακείμενον. Ἄλλὰ καὶ ὁ ἴδιος ἐνδιεφέρετο καὶ ἠγάπα τοὺς φίλους αὐτοῦ ὡς ἕτερον ἑαυτόν. «Εἰ μὲν ἐγὼ τὸν ἐμὸν Ζαχαρίαν ἀγνοῶ», γράφει συγκινητικώτατα τῷ φίλῳ αὐτοῦ μητροπολίτῃ Χαλκηδόνος, «καὶ ἑμαυτοῦ ἐπιλέλησμαι». Ἐξακολουθῶν, ἐπιστᾶ τὴν προσοχὴν του, «να μὴ, ἐνδίδων εἰς διαβολὰς καὶ συκοφαντίας, ἐπιτρέψῃ ὥστε νὰ γεννηθῇ ψυχρότης τις εἰς τὴν μεταξὺ των φιλίαν καὶ ἀγάπην. Λαθῶν δ' ἐκ τούτου ἀφορμὴν, πλέκει, ὡς ἕτερος Παῦλος, ὠραιότατον τῆς ἀγάπης ἐγκώμιον, ἐκχειρίζων οὕτω τὸν πλοῦτον τοῦ τῆς ἀγαπώσης καρδίας του συναισθήματος. «Εἰ γὰρ ἡμᾶς ὁ μακρός, ὃν ἐκ παιδὸς σχεδὸν ἐγνωμένον σε, χρόνος καὶ ὁ πολὺς καὶ οὐ μέγα κλέος, ὑπὲρ ἡμῶν, μᾶλλον δὲ Χριστοῦ καὶ τῶν αὐτοῦ θεσπισμάτων, ἀγὼν καὶ δρόμος οὕτω πείραν ἔχειν τῆς σῆς ἐνεγύμνασον ἀρετῆς, οὐκ οἶδ' ὅπως ἡμεῖς τε οὐχὶ κακοὶ μετὰ τοῦ ἀνοήτου δόξαιμεν ἐν καὶ οἱ δεδιότες, μὴ τι πάθοιμεν τοιοῦτον, τὸ μὴ ἀγνοεῖν ἡμᾶς οὐ φυγόντας, ἄλλο τι πλὴν τοῦ χειρίστους εἰπεῖν εὐπορήσουσιν. Ἄλλὰ ταύτην τε ἐνεκα θάσσει καὶ ἡμᾶς, ὡσπερ τοῖς ἄλλοις, οὕτω καὶ τῷ μὴ παρασύρεσθαι τοὺς λογισμοὺς ὑφ' ἐτέρων, ἐπιγίνωσκε». Ἴδου δ' ἐν συνεχείᾳ καὶ ὁ ὠραιότατος τῆς ἀγάπης ὕμνος αὐτοῦ: «Ἡ ἀγάπη, φασίν², οὐδέποτε ἐκπίπτει. Ὡ μακαρίας φωνῆς καὶ μακαριωτέρου στόματος καὶ κρείσσων ἐγκωμίων καὶ θαύματος γνώμη! Οὐδέποτε, φησὶν, ἐκπίπτει. Κἂν στασιάζωσιν ἄλλοι, κἂν χιρῶσιν μάχαις, κἂν τὰ πρῶτα ζητῶσι, κἂν φθόνος αὐτοὺς ἀνερεθίσῃ, κἂν χειρῶν ἄρχωσιν ἀδίκων, κἂν τὰ ἄνω στρέφωσι κάτω, οὐδέποτε ἡ ἀγάπη τῆς οικείας ἔδρας καὶ ἀρετῆς ἐκπίπτει, οὐδ' ἀπογινώσκει, οὐδ' ἀποστρέφεται τοὺς λευπηκτότας ἀλλ' αἰεὶ προφάσεις ἐπιζητεῖ καὶ πάντα κινεῖ καὶ μεθοδεύει, δι' ὧν αὐτοὺς καὶ ἀποσκιοῦντας εἰς τὸν οἰκεῖον τῆς συναφείας καὶ ἐνώσεως συναγελάσκει λειμῶνα³. Ἄλλοτε δὲ πάλιν, θρηγῶν ἐπὶ τῷ θανάτῳ φίλου αὐτοῦ ἐπιστηθίου, ἀφῆγει, ἐν τῇ γλαφυρωτάτῃ καὶ ἐλκυστικωτάτῃ τῆς γραφίδος του χάριτι, νὰ ἐκχυθῇ ἔλος ὁ χυμὸς τοῦ γνησιωτάτου φιλικοῦ συναισθήματος αὐτοῦ καὶ νὰ ἀπεικονισθῇ ζωηρῶς ἡ μεστή ἀγάπης εἰκὼν τῆς καρδίας του. «Ἀπαγορεύω σοι, φίλων ἄριστε, μηκέτι φίλον ἡμέτερον ὀνομάζεσθαι· νῦν γὰρ ἔγνω ἑμαυτὸν περὶ τοὺς ἀληθεστάτους φίλους πάντων ἀνθρώπων δυστυχεστάτον. Ὁ καλὸς ἡμῖν καὶ πιστὸς Οἰκονόμος, ὁ κοινὸς φίλος (οἰμοί! λέγω καὶ γράφω, σιγῶντος ἐκεῖνου) λιπὼν ἡμᾶς τοὺς προσκαίρους, ἀνθ' ἡμῶν, ὡς εἶοικε, τοὺς

1. Βαλέττα σ. 416, ἐπιστ. 92.

2. 1 Κορ. 13, 4—8.

3. Ἐνθ' ἀνωτ. Πρβλ. καὶ τὴν πρὸς τὸν Πάπαν Ῥώμης Νικόλαον (σ. 146, ὑπ' ἀριθ. 3) ἐπιστολήν, ἐν ἣ θαυμαστικῶς ὁμοίως ἔκινεται ἡ ἀγάπη: «Ἀγάπης μὲν ὡς ἀληθῶς οὐδὲν κτήσω σεμνότερον, οὐδὲ τιμιώτερον καὶ ταῖς κοιναῖς ἐννοίαις ἀνωμολόγηται καὶ τοῖς θείοις λόγοις ἐπιμαρτυρεται» κλπ.

αιώνιους φίλους ἠλλάξατο, ὡς περ οὐκ ἀνεχόμενος ἀρετὴν τοσαύτην καιροῖς τοιοῦτοις ἐμπολιτεῦσθαι... Τῆς γὰρ ἐν φίλοις θαυμαστῆς ἡλικίης ἀρετῆς ἀπολαύειν ἀρχόμενος, ἅμα μὲν χαίρω τῆς ἀπολαύσεως, ἅμα δὲ λίαν πικρῶς ἀνιώμενος, ταύτης ἀθλίως ἐλαύνομαι ὡς περ, ἵνα μόνον λυπήσῃ καὶ τὴν συναίσθησιν τῶν ἀλγεινῶν ἀφόρητον ἐπαφήσῃ, διὰ τοῦτο μόνον τῆς τοιαύτης ἡδονῆς ἡμᾶς γεύσαντος τοῦ, ὅστις ποτ' ἐστὶν ἐκεῖνος, ὁ τηλικούτων καθ' ἡμῶν οἴσας τὸ βέλος, εἴτε φθόνος, εἴτε ψήφος· ἄλλη' ἐξάγομαι γὰρ ὑπὸ τοῦ πάθους καὶ οὐκ ἔχω, τί εἴπω, πλὴν ὅτι μὴ κατελεήσας ἡμᾶς, μήτε τῆς ὑπερορίας, μήτε τῆς φυλακῆς, μήτε τῶν ἄλλων χαλεπῶν, οἷς τὸν βίον περιαντιλούμεθα, ὑπὸ μηδενὸς δυσωπηθεῖς, λαβῶν ἀθρόον καὶ διασπάσας ἀφ' ἡμῶν τὸν φίλον οἴχεται, πικρὸν καὶ ἀπαραίτητον κατὰ μέσης αὐτῆς καρδίας τὸ κέντρον ἐμπήσας». Προδισαιθανόμενος δέ, ἔνεκα τῶν ἀνεκδιηγῆτων ταλαιπωριῶν, ἕς ὑφίστατο¹, καὶ τὸ ἴδιον τέλος, προσεπιλέγει: «Ἄλλ' ἴσως οὐ πολλὸς χρόνος καὶ τελείως ταύτην διεργασάμενος (τοῦτο γὰρ ὡς ἐν τηλικούτοις κακοῖς ἡμᾶς μόνον ἀναψύχει) πρὸς τὸν ποθοῦμενον ἀπελάσει». Ἐν τέλει δὲ παροτρύνει τὸν φίλον του, ἕπως θερμὸν τὸν μετ' ἀλλήλων φιλικὸν δεσμὸν διατηρήσῃ καὶ ὅπως ἀξίως καὶ πρεπόντως τιμᾷ τὴν τοῦ προαπελθόντος κοινῶν φίλου μνήμην. «Σὺ δέ, ὦ μοι λοιπὸν τοῦ βίου παραμυθίον, ἔρῳ σοὶ καὶ με φίλει' καὶ τὴν δόξαν' ἐκείνῳ ἀνθ' ἡμῶν ἀξίως τῆς σῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἐκείνου φιλίας ἐπιτέλει... Εἰ δέ τι καὶ πλέον ἤθελον γράφειν, ἀλλὰ σφοδρότερον θέον ἐπέσχε τὸ δίκαιον τὴν γραφήν². Καὶ ἐν τῇ θαυμάτῃ ἕως ἔνεκα τοῦ θανάτου τοῦ φίλου του θλίψει, φιλοσοφῶν ἐπὶ τοῖς ἐκάστοτε πειρασμοῖς, προσθέτει: «Οἱ πειρασμοὶ πειραζομένων γίνονται πειρασμοί' μὴ πειραζομένων δέ, στεφάνων καὶ βραβείων παραίτιοι». Ἄλλαχού δε πάλιν παρηγορῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ **Ἰαράσιον**, ἐπὶ τῷ θανάτῳ προσφιλοῦς ἀμφοτέρων φίλου, γράφει: «Τέθνηκεν ὁ φίλος τῷ σώματι' ἀλλ' οὐδ' ἂν αὐτὸς ἀρνηθείης, ὡς οὐχὶ ἀθανάτου ἀφῆκε στήλην παντὶ τῷ

βίῳ τὴν ἑαυτοῦ ἀρετὴν. Ἄρα οὖν εὐδαιμονίσομεν ὅλως τίνα, τοῦτον θρηνεῖν μελετήσωμεν»;¹

(Συνεχίζεται)

1. Αὐτότι σ. 464, ἐπιστ. 143. Πρὸς σ. 467, ἐπιστ. 144. Ἐδοξεία μοναζούση καὶ ἡγουμένη: «Οὐδεὶς ἀμαρτῶν τῷ πρὸς τὸν Νυμφίον ἔρωτι, λείπει μὲν τὸν πόθον, γίνεται δὲ τοῦ πένθους».

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΟΥ ΕΔΙΜΒΟΥΡΓΟΥ

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ: Ἱερωσύνη καὶ μυστήρια

1.) Ἡ αὐθεντία διὰ τὰ μυστήρια.

α) Συμφωνοῦμεν ὅτι ἐν πάσῃ μυστηριακῇ διδασκαλίᾳ καὶ πράξει ἡ ὑπάτη αὐθεντία εἶναι Αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

β) Ἄπασαι αἱ Ἐκκλησίαι στηρίζουν τὴν μυστηριακὴν αὐτῶν διδασκαλίαν καὶ τάξιν ἐπὶ τῆς πίστεως αὐτῶν¹, ὅτι, συνφθὰ τῇ μαρτυρίᾳ τῆς **Κ. Διαθήκης**, τὰ μυστήρια, τὰ ὁποῖα παραδέχονται, ἰδρῦθησαν παρ' Αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ. Συμφωνοῦμεν ὅτι τὸ Βάπτισμα καὶ τὸ Κυριακὸν Δεῖπνον ἀπ' ἀρχῆς κατεῖχον κεντρικὴν θέσιν ἐν τῇ κοινωνικῇ ζωῇ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἀνάγουν τὴν καταγωγὴν των ἐξ ὧσων εἶπε καὶ ἔπραξεν ὁ Ἰησοῦς κατὰ τὴν ἐπίγειον ζωὴν Του. Ἡ μυστηριακὴ διδασκαλία καὶ πράξις, ὅθεν, ὀρθῶς στηρίζονται ἐπὶ τῆς μαρτυρίας τῆς **Κ. Διαθήκης**.

γ) Τὰ μυστήρια εἶναι δωρεὰ τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν Του, ἥτις δὲν εἶναι στατικὴ τις ἐταιρεία, ἀλλὰ ζῶν καὶ ἀξάνων ὀργανισμὸς καὶ κοινωνία καθοδηγούμενη ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν².

δ) Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καθιστᾷ ἱκανὴν τὴν Ἐκκλησίαν, περιπατοῦσαν διὰ πίστεως εἰς τὸν Ἀναστάντα Κύριον αὐτῆς, νὰ ἐρμηνεύῃ τὴν Ἁγίαν Γραφήν ὡς ἐκφράζουσιν τὸν ζῶντα Λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς πᾶσαν γενεάν, καὶ νὰ ἐπαγρυπνῇ ἐπὶ τῆς παραδόσεως αὐτῆς ὡς πρὸς τὰ μυστήρια.

ε) Πᾶσα Ἐκκλησιαστικὴ παράδοσις ἀφορῶσα τὰ μυστήρια ὀφείλει νὰ ἐλέγχηται καὶ δοκιμάζηται διὰ τῆς Γραφῆς³.

1. Πολλοὶ προετίμησαν τὴν ἀρχικὴν φρασολογίαν τῆς παραγράφου ταύτης, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἀκολουθῶς: «στηρίζουν τὴν μυστηριακὴν αὐτῶν διδασκαλίαν καὶ τάξιν ἐπὶ τῆς μαρτυρίας τῆς **Κ. Διαθήκης**...»

2. Οἱ ἐπιστήμονες διαφωνοῦν εἰς τὰς ἀπόψεις των ἐπὶ τῶν χωρίων τῆς Γραφῆς τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ἰδρῦσιν τῶν μυστηρίων ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Πολλοὶ ἐκ τῶν τῶν Συνεδρίου πιστεύουν ὅτι οὐδεὶς, ἀναγνωρίζων ὅτι ἡ Ἱεραρχία καὶ τὰ μυστήρια εἶναι δωρεὰ τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, θέον νὰ ἀποκλεισθῇ ἀπὸ ἡνωμένης Ἐκκλησίας, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἀποδέχεται ὀρισμένην ἀποφιν τῆς ἱστορικῆς κατωγαγῆς τῶν ἁγίων θεσμῶν καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑποουγημάτων.

3. Οἱ Ὀρθόδοξοι καὶ τινες ἄλλοι θὰ ἐπαθῶμεν νὰ προσθέσωμεν: «Ὅλα τὰ μυστήρια δύνανται νὰ στηριχθοῦν ἐπὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ὡς αὕτη συμπληροῦται, ἐπεξηγεῖται, ἐρμηνεύεται καὶ ἐννοεῖται ἐν τῇ Ἱ. Παραδόσει τῇ ὀδηγῇ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τοῦ μένοντος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ». Οἱ Ἀγγλικανοὶ παρατηροῦν: «Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας,

1. Τὴν τῶν παθημάτων αὐτοῦ τραγηδίαν διηγρεῖται ὁ ἴδιος καὶ ἐν τῇ πρὸς τὸν Μιχαὴλ Πρωτοσπαθάριον ἐπιστολῇ του (Βαλέττα σ. 525, ἐπιστ. 21): «Τὸ σῶμα ταῖς νόσοις, ἡ δὲ ψυχὴ τοῖς παθήμασι, ὁ δὲ βίος ὅλος ταῖς ἐξ ἀνθρώπων ἐπιρθείαις ἀπέτετα ταλαιπωρούμενος φίλων ἐρημία, θεραπόντων αἰκισμοὶ καὶ αἰχμαλωσίαι, συγγενεῖς τῆ τῶν ἀπειλῶν βαρύτερη διασπόμενοι, στερήσεις καὶ αὐτῶν τῶν ἀναγκαίων, ἀρπαγαὶ βιβλίων, ἱερῶν ἐκπορθήσεις οἰκῶν. οὗς ἱλαστήριον ἡμεῖς ἐστησάμεθα, ψαλλόντων, ἀγαπνωσκόντων, ἐν πάσι θεοῖς ὑληρευόντων, κατὰ πάντων ἀτλῶς ἀποφάσεις πικραὶ καὶ ψηφίσματα, ἵνα μηδεὶς μηδὲ τοῦ παραγενέσθαι πρὸς ἡμᾶς πλησίον γένηται... Ἄντι δὲ συγγενῶν, ἀντι φίλων, ἀντι δὲ θεραπόντων, ἀντι ψαλλόντων, ἀντι δὲ πάσης ἀνθρωπίνης παραμυθίας, τί; Στρατιῶται καὶ κουστοδία καὶ τριβῶνοι καὶ βιβάριοι καὶ στρατιωτικοὶ λόχοι περιβάθνηται. Πῶς οὖν ἡ ψυχὴ τοσοῦτοις κακῶν ὀρεπῶναις διακουμένη τῷ σώματι οὐκ ἐδράγη καὶ ἐξέφυγε, τοῦτο καὶ ἡμᾶς εἰς ἀπορίαν περίστησιν».

1. Περὶ τῆς σημασίας τῆς λέξεως «Ὀσία» ἢ «Ὀσια» ὄρια Ducange, Gloss., ad script. mediae et inf. graecitatis.

2. Βαλέττα σ. 489, ἐπιστ. 195 Ἐρωγῆφ διακόνῳ καὶ κούδοκλεισφ.

2.) *Ἡ φύσις τῶν μυστηρίων.*

α) Τὰ μυστήρια ἐδόθησαν ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ τῇ Ἐκκλησίᾳ ὡς ἐξωτερικὰ καὶ δορατὰ σημεῖα τῆς ἀφορ-
του χάριτός Του. Δὲν εἶναι γυμνὰ σύμβολα, ἀλλ' ὑποσχέσεις καὶ σφραγιδες χάριτος καὶ μέσα διὰ τῶν ὁποίων αὐτὴ λαμβάνεται.

β) Ἡ χάρις ἐπιδαψιλεύεται ἐν τοῖς μυστηρίοις ἐν τῇ κοινῳίᾳ τῆς Ἐκκλησίας διὰ τῆς προσωπικῆς ἐνεργείας τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τοῦ πιστεύοντος. Ἡ πίστις ὅθεν εἶναι ὄρος ἀναγκαῖος πρὸς τελεσφόρον λήψιν τῆς χάριτος.

γ) Ἡ ἐνέργεια τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ δὲν περιορίζεται ὑπὸ τῶν μυστηρίων Του.

δ) Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τελειοῖ ἕκαστον μυστήριον, ἡ δὲ ἐνέργεια τοῦ λειτουργοῦ τῆς Ἐκκλησίας δέον νὰ θεωρηθῇ μόνον ὡς ὄργανον.

ε) Τὰ μυστήρια τελοῦνται ὑπὸ τοῦ λειτουργοῦ οὐχὶ λόγῳ προσωπικοῦ δικαιώματος αὐτοῦ, ἀλλ' ὡς λειτουργοῦ τῆς Ἐκκλησίας.

ς) Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑποχρέωσιν τῶν μυστηρίων καὶ τὰ ζητήματα ἂν καὶ ἐν ποίᾳ ἐννοίᾳ δέον νὰ θεωρηθοῦν ἀναγκαῖα πρὸς σωτηρίαν, ὑπάρχει διχογνωμία διδασκαλίας μεταξὺ ἡμῶν. Νομίζομεν δ' ὅτι περισσotέρα ἀμοιβαία συνεννόησις καὶ συμφωνία ἐπὶ τῶν σημείων τούτων ἀπαιτεῖται ὡς ὄρος πλήρους ἐνώσεως.

3.) *Ὁ ἀριθμὸς τῶν μυστηρίων.*

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἡ τῶν Ἀσσυρίων Ἀνατολ. Ἐκκλησία, ἡ Κοπτική Αἰγυπτιακὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἡ Συριακὴ Ὁρθόδοξος καὶ ἡ Ἀρμενικὴ Ἐκκλησία καὶ αἱ τῶν Παλαιοκαθολικῶν Ἐκκλησίαι καὶ πολλὰ ἄτομα ὡς καὶ ἡ Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία, φρονοῦν ὅτι ὑπάρχουν ἑπτὰ μυστήρια· αἱ Προτεσταντικαὶ ὁμοῦς Ἐκκλησίαι δέχονται μόνον δύο, τὸ Βάπτισμα καὶ τὴν Εὐχαριστίαν. Ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία οὐδέποτε καθόρισεν ἀκριβῶς τὸν ἀριθμὸν τῶν μυστηρίων, ἀποδίδει ὁμοῦς ἐξέχουσαν θέσιν εἰς τὸ Βάπτισμα καὶ τὸ Κυριακὸν Δεῖπνον ὡς μόνα «γενικῶς ἀναγκαῖα πρὸς σωτηρίαν». Ἡ Ἐταιρεία τῶν Φίλων (Κουάκεροι) καὶ ὁ Στρατὸς τῆς Σωτηρίας δὲν ἔχουν μυστήρια ἐν τῇ κοινῇ χρήσει τοῦ ὄρου τούτου. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μυστηρίων ἐν γένει ἐξαριτάται ἐκ τῶν ὁρισμῶν τοῦ ὄρου «μυστήρια» τῶν δεδομένων ὑπὸ τῶν διαφορῶν Ἐκκλησιῶν. Ἐν ταῖς πλείσταις τῶν Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν ὑπάρχουν τοιαῦτα ἐπίσημοι θρησκευτικαὶ τελεταὶ ἀντιστοιχοῦσαι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦτον στενωῶς πρὸς τινὰ ἢ καὶ τὰ πέντε

ἐνθ' ἀναγνωρίζει τὴν αὐθεντίαν τῆς Ἐκκλησίας ὅπως καθορίθη ἐπιμα καὶ τελετάς, ἀπαγορεύει εἰς αὐτὴν νὰ καθορίσῃ τι ἀντίθετον πρὸς τὰς Γραφάς, περιορίζει δὲ τὴν ἀνάγκη τῆς Γραφικῆς κηρύσεως εἰς ἄρθρα πίστεως ἐν ζητήμασιν ἀπαραίτητος πρὸς σωτηρίαν.

1. Οἱ Βαπτισταὶ ἀντιπρόσωποι ἐπιθήμουν ὅπως ἡ παρ' αὐτοῦ αὐτὴ ἔχη οὕτως: «πίστις λοιπὸν ἐκ μέρους τοῦ λαμβάνοντος τὸ μυστήριον...»

2. Οἱ Ὁρθόδοξοι ἀντιπρόσωποι καὶ τινες ἄλλοι ἐπιθυμοῦν ὅπως ἀποκλείσων ἐκ τῆς ἐννοίας τῆς προτάσεως αὐτῆς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἢ μὴ χρήσις τῶν μυστηρίων ὀφείλεται εἰς περιφρόνησιν ἢ ἐνοχὸν ἀμέλειαν, ἐφόσον τὰ μυστήρια εἶναι θεοϊδρυτα μέσα χάριτος ἀναγκαῖα πρὸς σωτηρίαν γενικῶς.

λοιπὰ μυστήρια, ἅτινα ἀποδέχονται ἡ Ρωμαϊκὴ, Ὁρθόδοξος, Παλαιοκαθολικὴ καὶ ἄλλαι Ἐκκλησίαι. Καὶ ἂν δὲ μὴ ἀποδοθῇ εἰς αὐτάς τὸ ὄνομα τῶν «μυστηρίων», οὐχ ἦτον εἶναι *instuta Dei utilia*, ὅπως παραιορηθῆ ἡ δευτέρα Ἑλβετικὴ Ὁμολογία.

Πλείστοι ἐξ ἡμῶν συμφωνοῦν ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μυστηρίων δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀνυπέροβλος διαιρούσα γραμμὴ εἰς τὰς προσπάθειάς ἡμῶν ὅπως φθάσωμεν εἰς ἡνωμένην Ἐκκλησίαν. Ἡ διαφορὰ ἐν τῇ πράξει τῆς Ἐταιρείας τῶν Φίλων καὶ τοῦ Στρατοῦ τῆς Σωτηρίας ἀφ' ἑνός, καὶ ἐν τῇ τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν ἀφ' ἑτέρου, ὁμολογουμένως παρουσιάζει σοβαρὰς δυσκολίας, πεπείσμεθα ὁμοῦς ὅτι ἀκόμη καὶ ἐν τῷ σημεῖῳ τούτῳ τὸ Ἁγιον Πνεῦμα θὰ δεῖξῃ εἰς ἡμᾶς τὸ θέλημα Αὐτοῦ.

4.) *Ἐγκυρότης.*

α) Συμφωνοῦμεν ὅτι τὰ μυστήρια χρησιμοποιούμενα ὑπὸ Ἐκκλησίας χριστιανικῆς, ἡ ὁποία πιστεύει ὅτι τηρεῖ ὅ,τι ὁ Χριστὸς ὥρισεν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν Του, εἶναι μέσα χάριτος εἰς ἐκείνους, οἵτινες μετὰ πίστεως μετέχουσιν αὐτῶν.

β) Ἔστιν ὅτε σύγχυσις ὑπεσιχθῆ λόγῳ τῆς χρήσεως τοῦ ὄρου «ἐγκυρον» ὑπὸ τὰς δύο ἀκολουθίας ἐννοίας:

I Ὁ ὄρος οὗτος ἐχρησιμοποιήθη ἐνίοτε ὡς συνώνυμος τοῦ ὄρου «ἀποτελεσματικὸς» οὕτως ὥστε ὁ ὄρος «ἐγκυρος» νὰ συνεπάγεται ὅτι μυστήριον τι δὲν ἔχει πνευματικὴν ἀξίαν καὶ δὲν εἶναι μέσον χάριτος.

II Ἐνίοτε χρησιμοποιεῖται ὡς σημαίνων ὅτι τὸ μυστήριον ὀρθῶς ἐτελέσθη.

Ἐπειδὴ οἱ χριστιανοὶ ὑποχρεοῦνται λόγῳ τῆς νομοταγείας αὐτῶν πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν Του νὰ ἀποφαίνωνται ὅτι τὰ μυστήρια τὰ τελούμενα ὑπὸ ἄλλων χριστιανῶν εἶναι ἄκυρα, ἢ ἀμφιβόλως ἐγκυρα, χάριν τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας καὶ ἀγάπης θὰ ἔδει νὰ κάμνουν πᾶν ὅ,τι ἐξαριτάται ἐξ αὐτῶν, ἵνα ἡ ἀκριβὴς ἐννοία τῆς κήσεως αὐτῶν (ἐπὶ μυστηρίων τελουμένων ἐν ἄλλῃ ὁμολογίᾳ) καὶ οἱ λόγοι ἐπὶ τῶν ὁποίων στηριζόμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ προβαίνουν εἰς αὐτὴν, σαφῶς κατανοῶνται. Πολλοὶ φρονοῦμεν καὶ ἐπιθυμοῦμεν νὰ παραθέσωμεν ἐνταῦθα τὴν γνώμην μας, ὅτι, μολονότι ἀποτελεῖ καθήκον μᾶς Ἐκκλησίας νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν τακτικὴν καὶ κανονικὴν τέλεσιν μυστηρίων, δὲν θὰ ἔδει νὰ ἐκφέρηται κρῖσις ὑπὸ οἰασδῆποτε Ἐκκλησίας ἀρηνητικῆ τῆς «ἐγκυρότητος» τῶν μυστηρίων ἅτινα τελοῦνται ὑπὸ ἄλλης Ἐκκλησίας, ἥτις πιστεύει ὅτι τηρεῖ ὅ,τι ὁ Χριστὸς ὥρισεν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν Του.

Ἰδιαιτέρα δυσκολία προκείμενου περὶ ἐνώσεως ἐγγείσται συνεπεῖα μεγάλῃς διαφορᾶς ἐν τῇ διδασκαλίᾳ, ἥτις δὲν πρέπει νὰ ὑποτιμᾶται. Αἱ Ἐκκλησίαι αἵτινες ἀντέχονται τῆς διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ αἰῶνος τῶν μεγάλων Συνόδων μέχρι τῆς Μεταρρυθμίσεως ὡς ἕνα τῶν ὄρων διὰ τὴν ἐγκυρότητα μυστηρίου, ἐκτὸς τοῦ Βαπτίσματος (καὶ εἰς τινὰς περιπτώσεις τοῦ γάμου), ὅτι τοῦτο δέον νὰ τελεθῆ ὑπὸ ἐγκύρως κειροτονημένου λειτουργοῦ. Οὕτω δὲ δι' αὐτάς ἡ ἐγκυρότης τῆς Ἰερωσύνης ἀποτελεῖ ὄρον ἀπαραίτητον τῆς ἐγκυρότητος τῶν ἄλλων μυστηρίων.

'Αφ' ἑτέρου ἄλλοι τινὲς χριστιανοὶ δὲν νομίζουν ὅτι ἡ χειροτονία εἶναι μυστήριον ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ ἰδρυθέν, φρονοῦν ὅμως ὅτι χειροτονημένος λειτουργὸς εἶναι ὁ ἀρμόδιος λειτουργὸς τῆς Εὐχαριστίας. Ἄλλοι πάλιν χριστιανοί, φρονούντες ὅτι ἡ χειροτονία εἶναι μυστήριον, δὲν νομίζουν ὅτι ἀποτελεῖ οὐσιώδη ὄρον τῆς ἐγκυρότητος τῶν ἄλλων μυστηρίων ἢ τέλειαι αὐτῶν ὑπὸ ἐγκύριως χειροτονημένου πρεσβυτέρου ἢ ἐπισκόπου.

γ) Πιστεύομεν ὅτι ἕκαστον μυστήριον ὀφείλει νὰ εἶναι διατεταγμένον κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε πάντες νὰ δύνανται νὰ ἀναγνωρίζουν ἐν αὐτῷ πᾶξιν τελουμένην ἓκ μέρους τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας.

δ) Πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται χειροτονημένον ἱερατεῖον ἀναγνωριζόμενον ὑπὸ πάντων ὅτι ἐνεργεῖ ἕκ μέρους τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῶν μυστηρίων.

Σημείωσις. Οἱ Ὁρθόδοξοι ἀντιπρόσωποι ὑπεβάλλουν τὴν ἀκόλουθον πρότασιν :

'Ἐγκυρότης. Προκειμένου περὶ τῆς ἐγκυρότητος τῶν μυστηρίων οἱ Ὁρθόδοξοι ἀντιπρόσωποι θὰ ἐπεθύμουν ὅπως περιορισθῶν μόνον εἰς τὴν ἀκόλουθον πρότασιν: Συνωδὰ τῇ Ὁρθοδόξῳ διδασκαλίᾳ ἔγκυρα μυστήρια εἶναι μόνον ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα 1) τελοῦνται ὑπὸ κανονικῶς χειροτονημένου καὶ διωρισμένου λειτουργοῦ καὶ 2) ὁρθῶς τελοῦνται συνωδὰ τῇ μυστηριακῇ τάξει τῆς Ἐκκλησίας. Τούτων ἕνεκα δὲν νομίζουν ἀναγκαῖον ν' ἀποδεχθῶν ἄλλο τι ἔγγραφον ἐπὶ τούτου τοῦ ζητήματος, τὸ ὁποῖον ὑπεβλήθη εἰς τὸ Συνέδριον. (ἀκολουθεῖ)

† ὁ Μ. Ἀρχιμ. ΜΙΧ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΑΔΗΣ

ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΙΣ

'Αριθ. Πρωτ. 79837 Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Νομβρίου 1937
'Αριθ. Γνωμοθετήσεως 875

Πρὸς τὴν Διεθνήσαν Θεολογικὴν.

'Ἐχων ὑπ' ὄψιν τὸ διαβιβασθέν μοι ἔγγραφον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δι' οὗ ἐρωτᾶται ἐὰν ὁ χρόνος τῆς προσωρινῆς ἀργίας δύναται νὰ προσμετρηθῇ εἰς τὴν παρὰ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου ἐπιβληθεῖσαν ὁμοίαν ποινήν ἀργίας κλπ. ἔχω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω ὑμῖν τὰ ἑξῆς:

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθρου 102 τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ποινικῆς Δικονομίας ὁ ἀρμόδιος Μητροπολίτης ἐπὶ παραπτώματων προβλεπομένων καὶ ὑπὸ τοῦ κοινῆς δικαίου, συνεπῶς δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ τοιοῦτου, δύναται νὰ ἀπαγορεύσῃ εἰς τὸν κληρικὸν (προσωρινῶς μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου) πᾶσαν ἱεροπραξίαν, ἄνευ στερήσεως τοῦ μισθοῦ του.

Ἡ ἀπαγγελία τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης μεταπίπτει εἰς τὴν ἔννοίαν τῆς ἀργίας ἄνευ στερήσεως μισθοῦ μὴ οὕσα μὲν αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τῆς Ἐκκλ. Ποιν. Δικονομίας ποινή, καθ' ὅν τρόπον καὶ ἡ προφυλάκιαις ἐπὶ ἀδικημάτων κοινῆς δικαίου δὲν εἶναι ποινή, πλὴν ἡ νομικὴ βία εἶναι ἡ αὐτὴ, καθόσον αἱ ἐνδείξεις διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως ἢ τὴν πιθανὴν κατάγγωσιν ποινῆς.

ὑπαγορεύουσι ὡς μέτρον προνοίας τοῦτο, ἐφ' ὅσον ἄλλως ὁ καθ' οὗ ἀπαγγέλλονται αὐταὶ πιθανολογούμενης τῆς καταδίκης του, θὰ δικαιούται νὰ συμψηφίσῃ εἰς αὐτὴν τὸν εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην διαδραμόντα χρόνον. Καὶ δὲν προβλέπεται μὲν ρητῶς ἐν τῇ Ε. Π. Δικονομίᾳ ἡ περίπτωσις αὕτη, πλὴν δύναται τις ἀσφαλῶς νὰ συμπεράνῃ τὰ περὶ τούτου, ὁρμώμενος οὐ μόνον ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἐν γένει δικαίου, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ κοινῆς ποινικῆς δικαίου. Κατὰ τὸ ἐν γένει δίκαιον, ὁ μὴ ὑπολογισμὸς τοῦ χρόνου καθ' ὅν διετέλεσεν ἐν ἀργίᾳ προσωρινῆ εἰς τὸν χρόνον τῆς ὑπὸ τοῦ Ἐκκλ. Δικαστηρίου καταγνωσθείσης ἀργίας, θὰ ἀντίβαινε πασιφανῶς πρὸς αὐτό, καθόσον ὁ συνολικὸς χρόνος καθ' ὅν θὰ διετέλει ἐν πραγματικῇ ἀργίᾳ θὰ ὑπερέβαινε τὸν ὑπὸ τοῦ Ἐκκλ. Δικαστηρίου ἀπαγγελθέντα. Ἀντίθετος ἐκδοχὴ θὰ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν κατὰ τοῦ κατηγορουμένου λύσιν, ὃν ὅμως ὁ νόμος εὐνοεῖ ἐν ἀμφιβάλλοις. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ κοινὸν ποινικὸν δίκαιον, ὁ χρόνος τῆς προφυλάκισεως συμψηφίζεται πάντοτε πρὸς τὸν τῆς καταγνωσθείσης μετ' ἐκείνης ποινῆς, ἀποτελῶν οἰονεὶ εἰπεῖν καὶ ἀντάλλαγμα διὰ τὸν ὑπόδικον, ἐν περιπτώσει ἀπαλλαγῆς του ἀπὸ τῆς κατηγορίας, ὁποῖτε ὁ ἐκτιθεὶς κατὰ προσωρινὴν ἀργίαν ἢ προφυλάκισιν χρόνος θὰ παρέμενεν εἰς βάρος τοῦ ἀπαλλαγέντος, λαμβανομένου δ' ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ νομικὴ σχέσις τῶν περιπτώσεων τούτων εἶναι αὐτόχρημα ἡ αὐτὴ, ἢ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφαρμογῆ δὲν ἐξέρχεται οὐδ' αὐτῶν τῶν στενῶν γραμμῶν τοῦ δικαίου.

'Ἐχω κατὰ ταῦτα τὴν γνώμην, ὅτι ὁ χρόνος τῆς ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου καταγνωσθείσης ἀργίας δέον νὰ ὑπολογισθῇ εἰς τὸν πρὸς τὸν τῆς ἀποφάσεως, μὴ ἀπαιτούμενον τῆς διὰ τῆς ἐκδοθείσης ἀποφάσεως ἀπαγγελίας τοῦ ὡς ἄνω ὑπολογισμοῦ, ἐφ' ὅσον δὲν ὀρίζεται ρητῶς ὁ νόμος τοῦτο.

Ο ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
Ν. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει.

Ἡ εἴσοδος τῆς ἀνθρωπότητος εἰς τὸ νέον ἔτος γίνεται ἐπὶ τοὺς χρότους τῶν τηλεβόλων. Εἰς τὸ ἄκρον δυτικὸν τῆς Εὐρώπης καὶ εἰς τὸ ἄκρον ἀνατολικὸν τῆς Ἀπὼ Ἀνατολῆς ἐμφύλιοι καὶ ἀκήρυκτοι πόλεμοι σπαράσσουσιν ἔθνη, τὰ ὁποῖα θὰ ἠδύνατο νὰ χρησιμοποιήσουν τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸν ζήλον των δι' ἔργα ἀνωτέρας προκοπῆς καὶ πολιτισμοῦ, καὶ κινδυνεύουσιν νὰ καταστοῦν ἔναυσμα ἐθνητῶν συρράξεων, τῶν ὁποίων καὶ μόνῃ ἢ παρ' ἄλλαις γεννῆ φρίκην ἄνευ προηγουμένου. Ὁ φόβος τοῦ ἐνδεχομένου τῆς ἐπεκτάσεως τῶν πολέμων ἡγαγε τὰ ἔθνη εἰς ἔντονον παρασκευὴν τεραστίων ἐξοπλισμῶν. Ἐνώπιον τῆς νεοκτικῆς ταύτης ὑπερδιεγέρσεως καὶ ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐορτῆς τῶν Χριστουγέννων, ἡτις εἰς τὸ χρυσαιώτατον ἀκριβῶς σημεῖον τῶν διεθνῶν ἀνησυχιῶν ἤλθεν ὡς οὐρανία εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ἐπόμνησις τῆς ἐπὶ τῇ γεννήσει

τοῦ Θείου Παιδίου ἄνωθεν εὐαγγελιζομένης εἰρήνης καὶ εὐδοκίας, οἱ ἐθνικοὶ ἡγέται, ἀναλογισθέντες τὰς μεγάλας ἀπέναντι τῶν λαῶν των καὶ τοῦ κόσμου εὐθύνας των, ἐθεώρησαν ἐπιβεβλημένον νὰ διακηρύξουν τὰς εἰρηνικὰς των διαθέσεις καὶ νὰ ἀποκρούσουν πᾶσαν περὶ πόλεμον ὑπόνοιαν. Καὶ οἱ εἰς τὰς εὐκτιρήσιμους κατὰ τὸν ἔθροισμὸν τῆς τοῦ Κυρίου κατὰ σάρκα Γεννήσεως συνάξεις των συρρέουσιντες εἰς τοὺς ναοὺς χριστιανοὶ οὐδέποτε ἴσως ἄλλοτε ἀγωνιωδεστέρας ἀνέπεμψαν προσευχὰς πρὸς τὸν σαρκωθέντα Κύριον ὑπὲρ καταστάσεως τῆς θείας εἰρήνης, περὶ τῆς ὁποίας τοσοῦτον ποιεῖται λόγος ἢ Καινῆ Διαθήκῃ τοῦ Μεγάλου Εἰρηνοποιοῦ. Ἡ εἰρήνη τοῦ Ἐδγγελίου τοῦ Χριστοῦ εἶνε ἀρρηκτικῶς συναφῆς καὶ πρὸς τὴν ἀγάπην καὶ τὴν χαρὰν, καὶ ἡ ἀνθρωπότης ἔχει πάντοτε ἀνάγκην αὐτῆς τῆς τριάδος, μάλιστα δὲ κατὰ τὴν σημερινὴν ταραχώδη καὶ ἀνήσυχον ἐποχὴν. Δὴν, λοιπόν, τοῖς λαοῖς εἰρήνην ὁ Κύριος τῆς εἰρήνης, ἵνα καταπαύσουν αἱ μεταξὺ αὐτῶν ἔχθραι καὶ πρυντανεύση ἡ ἀγάπη, ἀφ' ἧς ἡ γνησία χαρὰ ἐκπηγάξει.

Περὶ τοὺς ναοὺς.

Κατ' αὐτὰς ἡ κυβερνητικὴ πρόνοια ἦρεν ἐν ἁπλοῦς, τὸ ὁποῖον ἐμφανίζει τὸν ἑλληνικὸν λαὸν ἀντίθετον πρὸς ὅ,τι τὸν γνωρίζει ἡ ἱστορία, ἦτοι οὐ μόνον ὡς θρησκευτικῶς ἀδιάφορον, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀσεβῆ. Διότι πῶς ἄλλως θὰ ἐχαρακτηρίζετο ὅταν ἀνέχεται κέντρα παντοίας εὐθυμίας περὶ τοὺς ναοὺς, καὶ μάλιστα ὅταν ἐμφανίζεται ὡς θαμῶν των ἀκριβῶς καθ' ὅς ὥρας θὰ ἐπρεπε νὰ ἐκκλησιάζηται. Μετὰ συνεννόησιν, λοιπόν, τῶν ὑπουργείων Ἰνδου καὶ Τουρισμοῦ καὶ Ἀσφαλείας διετάχθησαν αἱ ἀστυνομικαὶ διευθύνσεις τῶν κυριωτέρων πόλεων τῆς χώρας νὰ μὴ χορηγῶσιν ἐφεξῆς ἀδείας ἰδρύσεως τοιοῦτων καταστημάτων εἰς οἰκήματα ἐγγὺς τῶν ναῶν ἐνδρισκόμενα. Τὸ μέτροι τοῦτο ἐν συναφείᾳ πρὸς τὸ τοῦ κλεισίματος τῶν καφετειῶν κατὰ τὰς ὥρας τῆς Κυριακῆς λειτουργίας θὰ ὑπομνήσῃ εἰς τοὺς ἑλληνας πολίτας τὸ πρὸς τὸν Θεὸν καθήκον των μέγαις ὅτου καὶ παρ' ἡμῖν ἐφαρμοσθῆ ὅ,τι εἰς τὰς πόλεις τῶν πεπολιτισμένων λαῶν, εἰς τὰς ὁποίας τὰ τροχίλατα κινουῦνται μετ' εὐλαβοῦς βραδύτητος εἰς ὁ τμήμα ὁδοῦ ὑπάρχει ναὸς λειτουργῶν. Καὶ ἐκ τῆς ἀφορμῆς ταύτης ἐνθυμούμεθα, ὅτι ἐν τῇ προπολεμικῇ Ρωσίᾳ δὲν ἐπιτρέποντο θεατρικαὶ παραστάσεις κατὰ τὴν ἐσπέραν τοῦ Σαββάτου, διότι ἐτελεῖτο ὁ Ἑσπερινός.

Χαρμόσυνος ἐπαγγελία.

Ὁ ἐνοριακὸς κληρὸς ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου ἔτους ἐνωτίσθη ἐκ δηλώσεων τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου πρὸς τοὺς ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ συγκεντρωθέντας Ἱεράρχας καὶ ἀπὸ τῆς γραφίδος τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Σεβ. Μητροπολίτου Κορινθίας Λαμασκηνοῦ ἐν κατ' ἐξοχὴν ἐδάγγελον ἄκουσμα: ὅτι «τὸ νέον ἔτος θὰ δικαιώσῃ τὰς ἐλπίδας τοῦ ἐνοριακοῦ κληρῶν καὶ θὰ ἀποτελέσῃ σταθμὸν εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἑλληνοῦ ἐφημερίου» καὶ ὅτι ἡ ὑπὲρ αὐτοῦ μέριμνα τῆς κυβερνήσεως, μάλι-

στα δὲ τοῦ κ. ἐπὶ τῶν Ἐθνηκειμάτων Ἰπποκράτους «θὰ τερματίσῃ τὴν δεδικοιολογημένην ἀγωνίαν του καὶ θὰ ἀποκαταστήσῃ ἱκανοποιητικῶς τὰ παραγνωρισθέντα δίκαιά του». Αἰῶνος δλον δὴλα δὴ προσδοκία τόσον ἐπισήμως προαγγέλλεται ἀσφαλῶς πληρομένη μετὰ τόσους ἀγῶνας. Ἀπὸ τῆς ἐπόψεως ταύτης τὸ ἤδη ἀρξάμενον νέον ἔτος θ' ἀποδειχθῆ πραγματικῶς αἴσιον καὶ εὐτυχὲς διὰ τὸν πολυπαθῆ ἑλληνικὸν ἐνοριακὸν κληρὸν.

Τὸ ἐν Παρισίοις λειτουργοῦν Ρωσικὸν Θεολογικὸν Ἰνστιτούτον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐργάζονται οἱ διαρρηπότεροι τῶν ἐπιζώντων Ρώσων θεολόγων, φιλοσόφων καὶ ἱστορικῶν, ἀνεήρθε τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν ἐπίτιμον μέλος αὐτοῦ «διὰ τὰ πολυσφίματα θεολογικὰ καὶ ἐκκλησιαστικο-ἱστορικὰ συγγράμματα του καὶ διὰ τὴν μαθόλου ἐκκλησιαστικὴν του δρασίαν, ὡς ἀρχηγὸν τῆς Μεγάλης Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

Κατ' ἀνακοίνωσιν τῆς «Διεθνοῦς Ἀντικομμουνιστικῆς Συνεννοήσεως» (Entente Internationale Anticomuniste) ἡ μόνιμος ἐπιτροπὴ τοῦ Βραβείου San-Remo τέχνης καὶ λογοτεχνίας προσέκηρξε διαγωνισμὸν διὰ τὸ καλλίτερον ἔργον κριτικῆς τῆς κομμουνιστικῆς θεωρίας, γεγραμμένον ὑπὸ ξένου συγγραφέως. Ὡς ἐπαθλον ὄρισθη λιρ. 50 000. Αἱ αἰτήσεις ἀπευθύνονται μέχρι τῆς 28 Φεβρ. 1938 εἰς τὴν μόνιμον Ἐπιτροπὴν τῶν βραβείων San-Remo εἰς San Remo, μετὰ συναποστολῆς τοῦ ἔργου εἰς 6 ἀντίτυπα.

Οἱ φοιτηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Montréal διωργάνωσαν μεγάλην ἀντικομμουνιστικὴν διαδήλωσιν καθ' ἣν διεκήρυσαν τὴν πρόθεσιν των νὰ ἐξακολουθήσωσι τὸν κατὰ τοῦ μολοσεβισμού ἀγῶνα των μέχρι τέλους. Ὁ δῆμοσχος δὲ τοῦ Montréal ἐδήλωσε πρὸς τοὺς διαδηλωτὰς ὅτι ἡ ἀπόφασίς των περὶ παρακλύσεως τῶν κομμουνιστικῶν συγκεντρώσεων εἶνε ἐξυπηρετικὴ τοῦ δημοσίου συμφέροντος. Διὰ τὴν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἡ πανεπιστημιακὴ ἀντιμαρξικὴ νεολαία ἔλαβεν ἑκατοντάδας συχαρητηρίων καὶ διαβεβαιώσεως περὶ βοηθείας πρὸς αὐτὴν ἐν περιπτώσει ἀνάγκης.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐπανάλαβε τὰς συνεδριάσεις αὐτῆς ἀπὸ τῆς παρελθούσης Τρίτης 11ης Ἰσταμῆνου.

Κατὰ τὸ κρατοῦν ἔθος τῇ 1 τοῦ νέου πολιτικοῦ ἔτους, καθ' ἣν ἀγεται καὶ ἡ μνήμη τοῦ Ἀγ. Βασιλείου Ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας, ἐκόπη ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ ἡ βασιλόπητα. Εἰς τὴν τελετὴν παρέστησαν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Κερκυρας Ἀλέξανδρος, Ζιχνῶν Ἀλέξανδρος, Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως Χρυσόστομος, Χίου Ἰσακίμ. Δρυϊνουπόλεως Ἰωάννης, πρ. Χίου Πολύκαρπος, πρ. Ζάνθης Πολύκαρπος, πρ. Λαγκαδᾶ Γερμανός, πρ. Νευροκοπίου Εὐγένιος, ὁ παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ Β. Ἐπίτροπος, οἱ Ἐπίσκοποι Βοσθάνης Γερμανός καὶ Ταλαντίου Παντελεήμων, ὁ παρεπιδημῶν ἐν Ἀθῆναις Σεβ. Μητροπολίτης Προύσης Πολύκαρπος, ὁ ἐν Ἀθῆναις Ἐξάρχος τοῦ Παναγίου Τάφου Ἀρχιμ. Βενέδικτος, οἱ Γραμματεῖς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ ἀνάγροι ὑπάλληλοι τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ὁμιλήσεν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος περὶ τῆς κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος δράσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπιτήσατο γενικὴν ἐπισκόπησιν τῆς καθόλου καταστάσεως τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ τοῦ Ὀρθοδόξου χριστιανικοῦ κόσμου. Ἀπήντησαν καταλλήλως ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Προύσης ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως, ὁ Ἐξάρχος τοῦ Παναγίου Τάφου καὶ ἄλλοι τῶν παρακαθημένων. Ἐλήξε δὲ ἡ σημεῖν συγκέντρωσις ἐν μέσῳ τῶν εὐχῶν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας.

—Κατὰ τὸ ἐπίσημον πρόγραμμα τῶν τελετῶν ἐπὶ τοῖς

αὐτῆς καὶ νὰ δημιουργήσῃ ἀκραιφνῶς ὀρθόδοξον Ἑθολογίαν μακρὰν πάσης ὀθνείας ἐπιδράσεως, διότι οἱ καιροὶ εἶναι δεῖνοι καὶ τοῦτ' αὐτὸ ἀποκαλυπτικοί.

Τοιοῦτον ἐν γενικωτάταις γραμμαῖς καὶ ἐν ἀτελεστάτῃ σκιαγραφίᾳ τὸ περιεχόμενον τοῦ νέου ἔργου τοῦ ἐπιφανοῦς ἱστορικοῦ τῆς ὀπισκῆς θεολογικῆς σκέψεως κ. Florentsky. Ἐν ἐκάστῃ σχεδὸν σελίδι τοῦ ἔργου ἀνακύπτει ἡ γνησία ὀρθόδοξος ἀποψις καὶ ἡ λεπτή καὶ βαθεῖα σκέψις καὶ κρίσις, καταπλήθει δὲ τὸ ποικίλον καὶ πολυμερές τῶν γνώσεων τοῦ σ. καὶ ἡ ὑπ' αὐτοῦ χρησιματοποίησης τῆς σχετικῆς πρὸς τὸ θέμα ἀπαράντου ἀληθῶς βιβλιογραφίας μετὰ ζωηράς καὶ σαφοῦς ἐκθέσεως. Τοιαύτης δ' οὐσίας τῆς σπουδαιότητος τοῦ συγγράμματος τούτου, εὐκταῖον εἶναι νὰ μεταφράζετο εἰς τινὰ τῶν μάλλον διαδεδομένων τριῶν εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν, τὴν σύστασιν δὲ ταύτην, ἣν ἐξεφράσαμεν τῷ αἶθε. συγγραφεὶ κατὰ τὴν ἐν Ἀθήναις ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ Α' Συνεδρίου τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας τοῦ κ. β. διαμονῆν του, ἐπαναλαμβάνομεν καὶ αὖτις ἐν ταῦθ' αὐτῶν. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει θὰ εἶδει νὰ ἐφοδιασθῇ μετὰ τῶν οἰκείων ἐν τέλει ἀναλυτικῶν πινάκων καὶ λεπτομεροῦς ἀναγραφῆς τῆς σχετικῆς βιβλιογραφίας τῶν διαφόρων τμημάτων καὶ τῶν ἐκασταχοῦ παραπομπῶν καὶ ὑποσημειώσεων, πρᾶγμα τὸ ὅποῖον εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τοὺς μὴ Ῥώσους τοὐλάχιστον ἀναγνώστας.

I. N. ΚΑΡΜΙΡΗΣ

Μητροπολίτου πρ. Λαγκαδᾶ Γερμανοῦ (Ἀναστασιάδου) Ἐκκλησιαστικοὶ Λόγοι καὶ Ὀμιλῖαι, Ἐν Ἀθήναις 1937, τιμ. Δραχ. 40 παρὰ τῷ συγγραφεῖ: Καλλιθέα Ἀθηνῶν, Ὁδ. Θεσῆως 57.—Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης πρ. Λαγκαδᾶ κ. Γερμανὸς Ἀναστασιάδης ἐπὶ μακρῷ ἤδη ἔτη κηρύττων τὸν θεῖον λόγον σκόπιμον ἐθεώρησε νὰ δημοσιεύσῃ εἰς ἓνα τόμον τινὰς ἐκ τῶν λόγων καὶ ὁμιλιῶν αὐτοῦ. Δημοσιεύονται ἐν αὐτῷ 20 λόγοι, ὁμιλῖαι καὶ προσφωνήσεις καὶ ἐν τέλει μελέτη ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἐἰκὼν τοῦ ἱερέως κατὰ τὸν θεῖον Χρυσόστομον», συνταγμένη ὑπὸ τῆς βάσεως τῶν συγγραμμάτων τοῦ μεγάλου Πατρὸς τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ δημοσιευόμενοι λόγοι ὡς καὶ αἱ ὁμιλῖαι ἀναφέρονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰς κατὰ Κυριακὴν ἀναγιγνωσκόμενας Εὐαγγελικὰς περικοπὰς. Οἱ λόγοι εἶναι κυρίως θεματικοί, ἐξ ὠρισμένου χωρίου ὁρῶμενοι καὶ ὠρισμένην ἐννοίαν ἀναπτύσσοντες, αἱ δὲ ὁμιλῖαι εἶναι ἐλευθερωτέρα ἀνάπτυξις τῶν ἐννοιῶν τῶν σχετικῶν περικοπῶν. Ὑπάρχει δὲ καὶ εἰς πανηγυρικοῦς λόγους, εἰς ἐπικηδείας καὶ προσφωνήσεις ἐν Γυμνασίῳ ἀπαγγελθεῖσα. Ὡς ὁ ἴδιος ὁ Σαβασμῶτατος ὁμιλητὴς σημειοῖ, τὸ ὕψος τῶν λόγων καὶ ὁμιλιῶν δὲν εἶναι ὁμοιόμορφον διότι ὑπὸ διαφόρους περιστάσεις ἀπηγγέλθησαν. Ἄλλ' ἐξαιρετικὸν προσόν αὐτῶν εἶναι ἡ σαφήνεια καὶ ἡ πεισικαότης. Ὅθεν ἡ συλλογὴ αὕτη τῶν λόγων καὶ ὁμιλιῶν εἶναι χρήσιμος οὐ μόνον διὰ τοὺς ἱεροκλήρικας, ἀλλὰ καὶ διὰ πάντα εὐσεβῆ ἀναγνώστην. Τοῦτου ἐνεκαθερμῶς αὐτὴν συνιστοῦμεν.

Πρ. Λεοντοπόλεως Σωφρονίου Ἐδστρατιάδου Τὸ Συνοδικὸν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Ἀναύτως εἰς τῆς Ἐπετηρίδος Βυζαντινῶν Σπουδῶν). Ἀθήναι, τέποις «Ἐστίας» 1937.

Νικολάου Ἀρσένιεφ Τὸ ἐν Ἀθήναις συνέδριον τῆς ὀρθοδόξου Θεολογίας.—Ἡ διδασκαλία τοῦ Κιργέεβσκη περὶ τῆς γνώσεως τῆς ἀληθείας.—Περὶ τοῦ Χομιάκωφ. (Καὶ τὰ τρία ρωσιστῆ). Ἐν Βαρσοβίᾳ, Συνοδικὸν Τυπογραφεῖον 1937.

ΘΕΟΛΟΓΙΑ. Ἐξεδόθη τὸ τεῦχος Ε' τοῦ δεκάτου πέμπτου ἔτους 1937. Περιεχόμενα: Ὁ Γάλλος Παῖσιος ὑπὸ Δημ. Α. Πετρακάκου.—Αἱ ἀρχαὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ποιήσεως ὑπὸ Ἐμμανουὴλ Γ. Παντελάκη.—Γρηγόριος ὁ ΣΤ' καὶ τὸ Βουλγαρικὸν Ζήτημα ὑπὸ Ἀρχιμ. Ἐμμ. Καρπαθίου.—Ἡ Τετάρτη Οἰκουμένη τῆς Συνόδου ἐν Χαλκηδόνι 451 ὑπὸ Ἀδαμαντίου Ν. Διαμαντοπούλου, Καθηγητοῦ.—Ἡ ἔδρα τῆς Μητροπόλεως Λαρίσης κατὰ τὸν 1στ' καὶ 2στ' αἰῶνα ὑπὸ Τρίκκης καὶ Στάγων Πολυμάργου.—Κατάλογος Ἀγιορειτικῶν χειρογράφων ὑπὸ Ἐπιλογίου Κωνσταντίνου (νῦν Ἐπισκόπου Κορυθῶν).—Πίναξ Κυρίων ὀνομάτων.—Περιεχόμενα 1στ' Τόμου.—Κριτικὸν καὶ Βιβλιογραφικὸν Δελτίον.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

—Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπιθυμοῦσα νὰ καταρτίσῃ εἰδικώτερον καὶ συστηματικώτερον καὶ νὰ παρασκευάσῃ διὰ τὴν διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας τοὺς μέλλοντας ἱεροκλήρικας, κατηχητὰς καὶ ἐν γένει τὰ στελέχη αὐτῆς, ἀπεφάσισε τὴν ἵδρυσιν Θεολογικοῦ Φροντιστηρίου εἰς ὃ θὰ φοιτῶσι καὶ θὰ διαιτῶνται δωρεὰν πτυχιοῦχοι τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἢ ἄλλης ὁμοταγοῦς τοιαύτης ἐπὶ ἓν ἔτος.

Οἱ ἀποφοιτῶντες ἐκ τοῦ Θεολογικοῦ Φροντιστηρίου θὰ ἀπολαύσων ἰδιαίτερον πλεονεκτημάτων ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ αὐτῶν σταδιοδρομίᾳ.

Ὅθεν καλοῦνται οἱ βουλόμενοι, ὅπως ὑποβάλωσι σχετικὴν αἴτησιν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον μέχρι τέλους Ἰανουαρίου 1938.

Λεπτομερεῖς πληροφορίας παρέχει τὸ Γραφεῖον τῆς Ἱ. Συνόδου.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἱ. Συνόδου)

— ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ —
ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ἄριθ. Πρωτ. 7346

Προκειμένου νὰ ἀνακηρύξωμεν ὑποψηφίους διὰ τὴν πληρωσιν τῆς κενῆς θέσεως ἐνὸς ἐφημερίου τοῦ ἐν Πειραιεῖ ἱ. ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἐλευθερίου καλοῦμεν τοὺς βυζαντινοὺς καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα κρῶτης κατηγορίας ὅπως ὑποβάλλωσι σχετικὴν αἴτησιν μέχρι τέλους τοῦ προσεχοῦς μηνὸς Ἰανουαρίου 1938. Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Ἀπριλίου 1937. † Ὁ Ἀθηνῶν Χρυσόστομος.

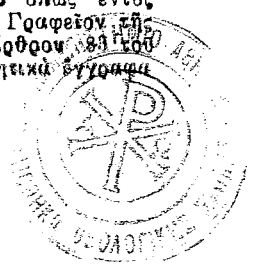
I. Μητρόπολις Φθιώτιδος

Χηρευούσης τῆς θέσεως τακτικοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Προσκυνᾶ, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου 5437 περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσι εἰς τὰ γραφεῖα τῆς ἱεράς Μητροπόλεως τὰ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ νόμου προβλεπόμενα πιστοποιητικά. Ἐν Λαμίᾳ τῇ 14 Δεκεμβρίου 1937. † Ὁ Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος.

Χηρευούσης τῆς θέσεως τακτικοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Καλαποδίου προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 82 τοῦ νόμου 5439 περὶ ἐνορ. ναῶν καὶ ἐφημερίων ὀριζόμενα προσόντα ὅπως ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσι εἰς τὰ γραφεῖα τῆς ἱεράς Μητροπόλεως τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 83 τοῦ αὐτοῦ νόμου προβλεπόμενα πιστοποιητικά. Ἐν Λαμίᾳ τῇ 28 Δεκεμβρίου 1937. † Ὁ Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος.

I. Μητρόπολις Σύρου, Τήνου, Ἀνδρου, Κέας

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὸ ἀρθρον 81 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 5439 «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν, ἐφημερίων καὶ ΤΑΚΕ» προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ προσόντα νὰ καταλάβωσι τὰς χηρευούσας θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν κάτωθι ἐνοριακῶν ἱ. ναῶν: 1) Ταξιαρχῶν Ἐρμουπόλεως Σύρου, 2) ἁγ. Νικολάου Κορυθίου Ἀνδρου, 3) ἁγ. Σάββα Σασσᾶ Ἀνδρου, 4) ἁγ. Παρασκευῆς Βουβίου Κορθίου Ἀνδρου, 5) Ταξιαρχῶν Ἀμονακίου Κορθίου Ἀνδρου, 6) Γανεθλίων Θεοτόκου Χάων Κορθίου Ἀνδρου, 7) Μεταμορφώσεως Λαρυδιᾶς Κορθίου Ἀνδρου, 8) ἁγ. Μαύρας Χαροτῶν Γαυρίου Ἀνδρου ὅπως ἐντὸς μηνός, ἀπὸ σήμερον, ὑποβάλλωσι εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς καθ' ἡμᾶς ἱ. Μητροπόλεως τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 83 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικά έγγραφα

των προσόντων αυτών προκειμένου να προβώμεν εις ανά- κηρυσιν υποψηφίων δια τας ως άνω εφημεριακάς θέσεις. Έν Έρμουπόλει Σύρου τή 17η Δεκεμβρίου 1937. † Ο Μητροπολίτης Σύρου κτλ. Φιλάρετος.

Ι. Μητρόπολις Μυτιλήνης

Καλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα καὶ ἐπιθυμοῦντας νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Τιμίου Προδρόμου τοῦ συνοικισμοῦ Κοιρανέλλας Πλωμαρίου, ὅπως ὑποβάλλω- σιν εἰς τὴν ἱερὰν Μητρόπολιν αἴτησιν μετὰ τῶν ναομι- σιένων πιστοποιητικῶν μέχρι τῆς 30 Ἰανουαρίου ἔ. ἔ. Ἐν Μυτιλήνῃ τῇ 3 Ἰανουαρίου 1938. † Ο Μυτιλήνης Ἰα- κωβος.

Ι. Μητρόπολις Φωκίδος

Κενῆς οὖνης τῆς ὀργανικῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Γαλαξειδίῳ ἐνοριακοῦ ἱεροῦ ναοῦ «ἁγία Παρασκευή» κα- λοῦμεν πάντα βουλομένον προσοντούχον ἵνα ἀνακηρυχθῇ ἐκλόγιμος, νὰ υποβάλλῃ ἡμῖν μέχρι τῆς 20 Ἰανουαρίου 1938 αἴτησίν του μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρθ. 83 τοῦ κω- δικοποιημένου νόμου 5439 ὀριζομένων πιστοποιητικῶν προκειμένου νὰ ὀρίσῃμεν τὴν κατὰ νόμον ἐκλογήν. Ἐν Ἀμφίση τῇ 21 Δεκεμβρίου 1937. † Ο Φωκίδος Ἀθανάσιος.

Ι. Μητρόπολις Ὑδρας Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης

Ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὰς ὑπ' ἀριθμ. 724 καὶ 1068 ἡμετέ- ρας προκηρῦξεις, προσκαλοῦμεν καὶ αὐτὶς τοὺς βουλομέ- νους νὰ καταλάβωσι τὴν ἐνοριακὴν θέσιν ἰ. ναοῦ Συνά- ξεως Θεοτόκου Κρανιδίου καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθ. 84 παραγ. 3 ὀριζόμενα προσόντα, ἵνα ἐντὸς τριῶν μη- νῶν ἀπὸ σήμερον υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 83 προβλεπόμενα δικαιολογητικά πρὸς ἀνακήρυσιν αὐτῶν. Ἐν Ὑδρῃ τῇ 9η 10)βρίου 1937. † Ο Ὑδρας Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης Προκόπιος.

Ι. Μητρόπολις Φλωρίνης

Καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικά προσόντα, ὅπως ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσι τῇ καθ' ἡμᾶς ἱερᾷ Μητροπόλει τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 3 τοῦ κωδικοποιη- θέντος νόμου 5439 «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν κ.λ.π.» ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ προκειμένου νὰ προβῶ- μεν εἰς ἀνακήρυσιν υποψηφίου ἱερέως τῆς χρησεύσεως ἐνο- ρίας Κασοχωρίου—Ἐσοδαίας. Ἐν Φλωρίνῃ τῇ 27η Δε- κεμβρίου 1937 † Ο Φλωρίνης Βασίλειος.

Ι. Μητρόπολις Πατρῶν

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὸ ἀρθρον 81 τοῦ κωδικ. νόμου 5439 «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν» προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα νὰ καταλά- βωσι τὴν κενωθεῖσαν θέσιν ἐφημερίου τοῦ ἰ. ναοῦ «Ἅγιος Σπυρίδων» τοῦ χωρίου Ψαθοπύργου, ὅπως ὑποβάλλωσιν εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς καθ' ἡμᾶς ἰ. Μητροπόλεως μέχρι τῆς 20 Ἰανουαρίου 1938 αἴτησιν μετὰ τῶν σχετικῶν πιστοποι- ητικῶν αὐτῶν. Ἐν Πατρῶν τῇ 23η Δεκεμβρίου 1937. † Ο Πατρῶν Ἀντώνιος.

Ι. Μητρόπολις Κίτρους

Χρηνοῦσῶν τῶν θέσεων τοῦ ἐφημερίου τῶν ἐνοριῶν 1) τοῦ ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Ἀνολήψεως, 2) Προφήτου Ἡλιοῦ Ρυακίων καὶ 3) ἁγίου Δητρίου Κάτω Μηλιάς προσκαλοῦμεν τὸ δεύτερον τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς θέσεις αὐτάς καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 82 καὶ 83 τοῦ νόμου 5439 περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ὑποβήλωσι μέ- χρι 31ης Μαρτίου 1938 εἰς τὴν ἱερὰν Μητρόπολιν τὰ ὀρι- ζόμενα πιστοποιητικὰ προκειμένου νὰ προβώμεν εἰς τὴν ἀνάδειξιν υποψηφίων ἱερέων πρὸς συμπλήρωσιν αὐτῶν. Ἐν Καταρίνῃ τῇ 29η Δεκεμβρίου 1937 † Ο Κίτρους Κων- σταντίνος.

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἱερᾶς μονῆς ἁγίου Διο- νυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ ἱερᾶς Μητροπόλεως Κίτρους δια- κηρῦττει, ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐγκατάθεσις ἐνεργηθησομένην δι' ἐνσφραγίστων προσφο-

ρῶν τὸ εἰς τὴν θέσιν «Βαρκὸς—Λιτοχώρου» κείμενον ἀ- γρόκτημα τῆς ἰ. μονῆς ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Βαρκὸς—Λιτο- χώρου ἐκτάσεως 1369 καὶ 250)1000 στρεμμάτων ἀντὶ ἐλα- χίστου ὄρου πρώτης προσφοράς δραχμῶν (1.291.287,50)» καὶ βάσει τῶν ὄρων τῆς ὑπ' ἀριθ. 168)1.12.36. διακηρύ- ξεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου συγγραφῆς ὑποχρεώσεων. —Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Καταρίνῃ εἰς τὸν συ- νήθη τόπον τῶν δημοπρασιῶν τὴν 30ὴν Ἰανουαρίου 1938, ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10ην—12. π.μ. ἐνώπιον ἀρμο- δίας ἐπιτροπῆς.—Τῆς συγγραφῆς ὑποχρεώσεων καὶ λοι- πῶν ὄρων δύνανται νὰ λάβωσι γνώσιν παρὰ τῆ ἱερᾷ Μη- τροπόλει Κίτρους καὶ τῷ Ἡγλίῳ τῆς ἰ. μονῆς ἁγίου Διονυσίου. Ἐν ἱερᾷ Μονῇ ἁγίου Διονυσίου τῇ 12)12. 1937. † Ο Ἡγούμενος τῆς ἰ. Μονῆς ἁγίου Διονυσίου Ἀρχιμ. Κωνσταντῖνος Τσιτσιρίκος.

Τὸ τοπικὸν Συμβούλιον ΟΔΕΠ τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Ὑδρας Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης διακηρῦττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐγκατάθεσεως, ἐνεργηθησο- μένην δι' ἐνσφραγίστων προσφορῶν 360 ἐλαιόδενδρα κεί- μενα σκοραδικῶς ἐπὶ τῆς χερσονήσου Μεθάνων τῆς ἰ. μονῆς Χρυσολοντίσεως Αἰγίνης βάσει τῶν ὄρων τῆς ὑπ' ἀριθ. 745 ἐν. ἔτους διακηρῦξεως τοῦ τοπικοῦ Συμβουλίου ΟΔΕΠ τῆς ἰ. Μητροπόλεως Ὑδρας Σπετσῶν καὶ Αἰγί- νης καὶ συγγραφῆς ὑποχρεώσεων. Ἡ δημοπρασία ἐνεργ- ηθήσεται ἐν Μεθάνοις εἰς τὸν συνήθη τόπον τῶν δη- μοπρασιῶν τὴν 23ην Ἰανουαρίου 1938 ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10-12 π.μ. ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς. Τῆς συγγραφῆς ὑποχρεώσεων, τῶν τευχῶν σχεδιαγραμμά- των καὶ λοιπῶν ὄρων δύνανται νὰ λάβωσι γνώσιν οἱ ἐν- διαφερόμενοι παρὰ τῷ οἰκείῳ Ὑπ.ματι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

† Ο Ὑδρας Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης Προκόπιος

Τὸ τοπικὸν συμβούλιον ΟΔΕΠ τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Ὑδρας Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης διακηρῦττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν καρπώσεως 1) 200 ζύγια καυσοξέλων, 2) 1000 ζύγια καυσίμου ὕλης ἐκ τοῦ δάσους Ἐρημόνησος Παναγίας τῆς ἰ. μονῆς Χρυσολοντίσεως Αἰγίνης βάσει τῶν ὄρων τῆς ὑπ' ἀριθ. 977 ἐ. ἔ. διακηρύ- ξεως τοῦ τοπικοῦ Συμβουλίου ΟΔΕΠ τῆς ἰ. Μητροπό- λεως Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης καὶ συγγραφῆς ὑπο- χρεώσεων. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Αἰγίνῃ εἰς τὸν συνήθη τόπον τῶν δημοπρασιῶν τὴν 9ην Ἰανουαρίου 1938 ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10 12 π. μ. ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς. Τῆς συγγραφῆς ὑποχρεώσεων καὶ λοιπῶν ὄρων δύνανται νὰ λάβωσι γνώσιν οἱ ἐνδιαφερόμε- νοι παρὰ τῷ οἰκείῳ Ὑπ.ματι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. † Ο Ὑδρας Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης Προκόπιος.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ	
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	
Διὰ τοὺς ἱερούς ναοὺς καὶ τὰς ἱερὰς μονὰς	Λογ. 100
Διὰ τοὺς λαϊκοὺς	» 60
Διὰ τοὺς κληρικοὺς καὶ ἱεροσπουδαστὰς	» 30
	σελλίν. 10
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	δολλάρ. 3

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,
ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΓ. ΓΡΑΦΕΙΩΝ 24-195

Διευθύνουσα Ἐπιτροπεία :
† Ο Ἀθηνῶν ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ο Ἐδέσσης ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΣ
† Ο Ἐάνθης ΙΩΑΚΕΙΜ

Ἐπιθῦτος, Π. Σ. Μανωλάκης